

నవభారత యువదిక్కుబి

భీగోల్కేశింగ్

(90వ వర్షంతి ప్రత్యేక వ్యాస సంకలనం)

సంకలనం & సంపాదకత్వం

గౌరవ్

నవభారత యువదిక్కుచి

భగత్ సింగ్

(90వ వర్ధంతి ప్రత్యేక వ్యాస సంకలనం)

సంకలనం & సంపాదకత్వం

గౌరవ్

ప్రచురణ

2021 మార్చి 23

(భగత్ సింగ్, రాజ్ గురు, సుఖ్ దేవ్ 90వ వర్ధంతి సందర్భంగా)

టైప్ సెటింగ్

వి.యస్. గ్రాఫిక్స్

© కాపీరైట్

సర్వహక్కులు సమాజానివి

విజ్ఞప్తి

ఇందులోని వ్యాసకర్తల అభిప్రాయాలు అన్నింటితోనూ
సంపాదకుడు తప్పనిసరిగా ఏకీభవించనవసరం లేదు.

ప్రతిపాదిత విరాళం

ఐచ్ఛికం

ప్రతులకు

9032094492

వివరాలకు

gouravmeka@gmail.com

భూమిక

“అతనొక కొత్త లోకాన్ని కలకన్నాడు. ఆ కల నిజమవ్వాలని కోరుకున్నాడు. అతనొక అసమానతలు లేని అందమైన ఉదయం కోసం అడుగడుగునా అంధకారంతో యుద్ధం చేసాడు. అల్పమైన ఆనందాల కోసం, స్వల్పమైన సరదాల కోసం సార్వత్రికత్వాన్ని విస్మరిస్తున్న జనానికి, యధార్థాన్ని ప్రయానగా ప్రతిపాదించాడు. పోరాటాన్నే పరిపూర్ణ జీవన మార్గంగా చేసుకొని సంకల్పం నడలిపోతున్న సమాజానికి ఆ శాశ్వత సత్యాన్నే ప్రేరణగా అందించాడు. అలా అందిస్తూనే అస్తమించాడు. అతడాశించిన వ్యవస్థ స్వరూపంతో మన సమాజాన్ని అంచనా వేసుకొన్నప్పుడల్లా అనిపిస్తూ ఉంటుంది, మనం అతని త్యాగానికి ద్రోహం చేసామేమోనని!”

సరిగ్గా పదేళ్ళక్రితం 2010లో ‘పరిచయ పత్రం’ పేరిట ప్రచురించిన కరపత్రంలో భగత్‌సింగ్ గురించి రాసిన ముగింపు మాటలివి. నాటి నుండి భగత్‌సింగ్ ఆలోచనలు, ఆదర్శాలు, ఆచరణ వెంటాడుతూనే ఉంటాయి. “కరపత్రాల కథా కమామీషు” గ్రంథంలో మొట్టమొదటిది ఈ కరపత్రమే. మొదట నేను పెట్టిన వాట్సప్ గ్రూప్ పేరు కూడా ‘ఇంక్విలాబ్’ (INQUILAB). ఐతే, తొంభై ఏళ్ళ క్రితం గతించిన ఆ యువకుల్ని ఈరోజు ప్రత్యేకంగా ఇలా స్మరించుకోవల్సిన అవసరం ఏముంది? నిజానికి ఇది వాళ్ళని స్మరించుకోవడం కాదు, వర్తమాన వ్యవస్థ డొల్లతనాన్ని విమర్శించుకోవడం. దైనందిన జీవితంలో అలవాటయిన నిర్లిప్తతని పరామర్శించుకోవడం.

‘భగత్‌సింగ్’ గతించిపోయిన వ్యక్తి కాదు. గతిశీలతని జీర్ణించుకున్న చుక్కాని. అతడెప్పుడూ వర్తమానమే. భగత్‌సింగ్‌ని ఆరాధించినంతలా అతడి భావాలపై, ఆలోచనలపై ఈ దేశం దృష్టి సారించలేదనే భావనే ఈ పనికి ప్రేరణ. ఆ క్రమంలో గతంలో సామాజిక మాధ్యమంలో రాసిన వ్యాసంతో పాటు సామాజిక అవగాహనకల కొద్దిమంది యువమిత్రులతో ఆయన 90వ వర్ధంతిని పురస్కరించుకొని రాయించి తీసుకువస్తున్న వ్యాస సంకలనం ఇది. భగత్‌సింగ్ ప్రభుత్వం సుఖ్‌దేవ్, రాజ్‌గురులే కాక చంద్రశేఖర్ ఆజాద్, గణేష్ శంకర్ విద్యార్థి వంటి అమరుల 90వ వర్ధంతి కూడా ఈ యేడాదే. అతి చిన్న వయసులో అసాధారణ పరిపక్వత పొందిన

యోధుడిగా భగత్‌సింగ్ గురించి తలపెట్టిన స్వల్ప కార్యం ఇది. మా పరిధిలో ఒక పరిమిత ప్రయత్నం.

ఆ క్రమంలో అప్పటికప్పుడు ఏ ముందస్తు ప్రణాళికా లేకుండా హడావుడిగా ఇదిలా చేయడం జరిగింది. కేవల దేశభక్తుడిగా కంటే ఒక పరిపూర్ణమయిన భౌతికవాదిగా, ప్రగతిశీలిగా భగత్‌సింగ్‌ని చూడడమే సబబు. మతం పేరిట వున్నాడం చెలామణీ అవుతున్న వేళ మనిషి పక్షం నిలిచే ఉద్యమాల అవసరం మరింత వుంటుంది. అందుకే, వామపక్ష మేధావిగా ఎదగడంలో భగత్‌సింగ్ స్వీయ సంఘర్షణ, భావోన్నత్యం, పరిణిత వ్యక్తిత్వాన్ని చిత్రించడమే ప్రధానోద్దేశంగా వ్యాస సేకరణ జరిగింది. యువ వ్యాసకర్తలందరికీ పేరుపేరునా కృతజ్ఞతలు.

అలాగే అడగ్గానే స్పందించి 'The Task Before Us Today' అంటూ ఈనాటి మన కర్తవ్యాన్ని గురించి అద్భుతమైన ముందుమాట వ్రాసి పంపిన భగత్‌సింగ్ మేనల్లుడు, ప్రొఫెసర్ జగమోహన్‌సింగ్ గారికి ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు. సమయాభావం వలన, తొందర్లో మూలం చెడకూడదనే వుద్దేశ్యంతో దాన్ని యథాతథంగా ఆంగ్లంలోనే ఇస్తున్నాం.

భిన్నాభిప్రాయాల్ని గౌరవించడం ప్రజాతంత్ర స్ఫూర్తికి ప్రధానం. అలా కాక మన అభిప్రాయాల్నే అందరికీ రుద్దడం భావనియంతృత్వం. ఏ నాగరిక సమాజానికయినా అది తగదు. 'భగత్‌సింగ్' చిన్ని రచన 'నేనెందుకు నాస్తికుడ్ని?' ని పాఠ్యాంశంగా పెట్టాలనే డిమాండ్ ఎప్పట్నుండో ఉంది. ప్రగతిశీల శ్రేణులు సైతం వారి అధ్యయన తరగతుల్లో దీనిపై చేయాల్సినంత చర్చ చేయరనే విమర్శా ఉంది. నాస్తిక, హేతువాద, భౌతికవాద స్రవంతులకి సైతం దేశంలోనే అతిచిన్న వయసులో భౌతికవాద తాత్వికత గురించి విశ్లేషణాత్మక రచన చేసిన భగత్‌సింగ్ సొంతం కాకుండా పోవడం కడు శోచనీయం.

ఏదేమయినా, భగత్‌సింగ్ 90వ వర్ధంతి సందర్భంగా మా ప్రయత్నంగా ప్రచురిస్తోన్న ఈ చిన్న సంకలనం గుప్పెడుమంది యువతపై ఆశావాద ప్రభావం కలిగించినా, అంతకుమించిన సార్థకత మా సంకల్పానికి మరేదీ ఉండబోదు. ఇంక్విలాబ్ జిందాబాద్.

***

విషయ సూచిక

భూమిక	03
The task before us today	06
01. తిరుగులేని భౌతికవాది భగత్‌సింగ్ - డా॥ ఉదయ్ జ్వాల	12
02. సమసమాజ స్వాప్నికుడు భగత్‌సింగ్ - డా॥ రోహిత్, లేకేష్	16
03. నాస్తికత్వం అతని నైజం: భగత్‌సింగ్ - కిరణ్	27
04. నవభారతావని యువ నాస్తికుడు భగత్‌సింగ్	31
05. అతనెందుకు నాస్తికుడు? - కళ్యాణి	34
06. నిజం తెలియాలి నేటి తరానికి! - శివప్రసన్న కుమార్ అవధూత	36
07. అంటరానితనం, రైతు ఉద్యమ సమస్యలు నేపథ్యంలో భగత్‌సింగ్ - రాహుల్ మాగంటి	39
08. నిత్యస్ఫూర్తి కామ్రేడ్ భగత్‌సింగ్ - బోయినపల్లి రాము	42
09. అభ్యుదయ భావాలు కల భగత్‌సింగ్ - బొట్టా లక్ష్మణరావు	46
10. శాశ్వత యువకుడు భగత్‌సింగ్ - అయిక కవిత	48

ఆంధ్రకీర్తి

సంఘర్షణకీ, నిర్మాణానికీ చుక్కాని అయినవాడు
 ఆదర్శాల్ని ఆచరణకు అనుసంధించిన
 అరుదైన నాయకుడు,
 అణగారిన ప్రజల ఆశాదీపమైన కార్మికోద్యమ ధీరుడు
 నమ్మిన సిద్ధాంతం కోసం సరిగ్గా 30 ఏళ్ళ క్రితం
 ముష్కరుల చేతుల్లో
 హత్యకావించబడ్డ అసాధారణ ఉద్యమకారుడు,
 మనం మరిచిన కాలం వీరుడు

‘శంకరగుహ నియోగి’కి...

The task before us today

– Prof. Jagmohan Singh

Chair Person

All India forum for right to education

Shaheed Bhagat Singh Creativity Center

Bibi Amar Kaur Memorial Public Library

Ludhiana, Punjab-141001

It is a matter of great satisfaction that a book on and about Shaheed Bhagat Singh and his Comrades is being published in Telugu for the benefit of young people celebrating his 90th anniversary. Thank you for giving me an opportunity to write the foreword for this book.

It's a very challenging time now. People are faced with many difficulties because of the policies followed by the ruling classes. Particularly after the 2014 elections when the BJP formed the government at the centre, the policies being implemented are to weaken the economic condition of masses. A case in point is 'Demonetization' whose aim was to rob the household of its savings. Common people are forced to take loan and depend on it for daily necessities. Similarly, instead of handling the Corona pandemic spreading through airports, the government forced the working class into lock-down because of which they lost the jobs on one hand and exhausted their small savings on the other. All of us saw the migrant labourers walking hundreds of miles back to their villages after loosing their meager savings. Similarly the employed middle class was allowed to withdraw its employee provident fund to meet his debt payments. It was reported that 30000 crore was withdrawn from this fund since the lock-down happened.

The labour laws have been replaced by labour codes to take away all the rights of negotiation in the courts, security of wages, social security measures and proper working conditions including working hours. It has brought in the three Farm laws to export the essential food items and also make ground for corporate takeover of agriculture as has happened in America and other western countries. We also need to keep in mind

that all these reforms were forced through the reforms through ordinances or when the public was kept in a curfew. It was during the lock-down period that environmental laws were amended to do away with Environment Assessment Report making it easy for the Multi National Corporations to exploit land and other forest areas abundant with rich minerals. This puts the fragile environment which is already dealing with global warming and climate change at serious risk. The declaration of the new education policy (NEP) without discussion in any constitutional body is another attempt to deny the free and universal public education to younger generation. I would call this the BJP's shock doctrine. All the processes described above are a way of transferring of public wealth and common resources to the corporates at the expense of the common people. They weaken the economic position of the masses on one hand and on the other, allow the rich to get even richer.

Moreover, the 70 percent rural population is being utterly neglected. They along with the urban poor are being denied food security too, with the passage of the farm laws. The removal of restrictions over essential food items and allowing unlimited storage will definitely create more problems of nutrition. Now, the parboiled rice is being exported through Kakinada port. As this one port seemed insufficient, the Kakinada deep sea port has also been opened for rice export. What this would lead to is a shooting of domestic prices of rice which is an essential food item for majority of Indians. The food producer and the food consumer together have now come to appreciate the importance of standing in solidarity with each other against the three farm laws and have forged a formidable movement against the present government. The farmers movement which has been going on for more than three months across the country is here to stay until the laws have been repealed.

In the light of these ground realities, we can learn many things from Bhagat Singh and his comrades. At the age of twenty one and a half, Bhagat Singh along with BK Dutt walked into the Central Assembly on 8th April, 1929 to directly challenge the British Imperialism. While doing that, he declared that if his countrymen understand the importance

of the fight against imperialism, it will be worth laying his life for. The slogan he gave back then was “Down With Imperialism, Long Live Revolution”. He wanted us to understand that there is a dialectical relationship between the Imperial loot and the well being of indigenous people. Imperial loot is when a colonial country (Britain in India’s case) loots the resources the colonized country. In the 21st century, Imperialism operates through ‘Neo-liberal’ policies. The father of Neo-liberalism, Friedrich Hayek proposed that this loot can only be possible if the governments stopped caring for social justice. Social Justice which is imbibed in the preamble of Indian Constitution and which was consciously added by Baba Saheb Ambedkar include the government’s duty to provide free job, free education to every one and free health care along with ensured nutritious food.

What are the lessons we learnt with the historical defeat of ‘fascism’ in the second world war? The most important was that every human being is a part of human brotherhood and despotic governments cannot deny them the basic human rights which are essential for their dignity. The Universal charter of Human Rights was the outcome, which is now an International Law. So the argument by the ruling classes that treating their citizens is an internal matter is the argument of fascist regimes and is not valid in this era. The concept of providing free education has been pioneered by a lot of advanced capitalist countries most notably by Germany where higher education is publicly funded and is practically free. Health care is free and universal in Canada, England and many other European countries. We must be aware of these historic developments which fighting for free and universal healthcare and education against the present fascist dispensation in India.

Bhagat Singh emphasizes that the youth has to fight the ‘real battle (which) is against our own disabilities which are (often) exploited by the enemy and some of our own people for their (own) selfish motives.’ Bhagat Singh also writes that youth must also fight against ‘religious superstitions and bigotry (which) are a great hindrance to our progress. They have proved an obstacle in our way and we must do away with

them. The thing that cannot bear free thought must perish'. Bhagat Singh advises youth that there are many other such weakness which we are to overcome, like 'narrow-mindedness of all the communities in general are always exploited by the enemy. Young men with revolutionary zeal from all communities are required for the task', states Bhagat Singh.

Bhagat Singh's most important call to the youth was to work with 'Revolutionary zeal'. This could be appreciated in this quote, 'Do not lose patience and sense at one time, and hope at another. Try to make stability and determination a second nature to yourselves. To be consistent in effort and understanding the operative causes of the manifested phenomenons. To be free of any illusion and be clear that one has to work for strengthening people so that they can participate in the change'. Bhagat Singh and his comrades have always tried to understand the basic principles which make them relevant in the material conditions and to impact change. Bhagat Singh writes in one of his articles, 'all along, we have to educate the masses and create a favourable atmosphere for our social programme. It is in the struggles, we can best train and educate them'. It is also that our revolutionary process and passion allow us to constantly learn from 'history, conditions of people and their aspirations'.

When a united farmers movement is put up in Delhi for the last few months, we need to listen to some of the above aspects stressed by Bhagat Singh. We need to focus on winning the right to make collective decisions to fulfill immediate needs. In this context, it makes sense for us to remember the philosophical saying 'freedom is recognition of necessity'. It has been further explained in a dialectical terms that we first jointly need to earmark the historical necessity of the material conditions and there-by struggle with revolutionary zeal to fulfill the historical necessity. That is only one part of achieving our goal. After this is done, new historical necessities might appear and we proceed to achieve them. This is why Bhagat Singh advises young activists to go to people and learn and work with them to prepare for the bigger change. The present times are full of new opportunities and young people can develop confidence in people by understanding the cause of their misery

and at the same time preparing them collectively to address their own problems like nutrition, education and health by mobilizing local resources and at the same time pressing demands on the government to fulfill its constitutional duty which is clearly described in the chapter on directive principles of state policy.

The rural areas are not only being destroyed but ignored also under the current neo-liberal policies. Like Asia, the rural people particularly in the Latin American and African countries have suffered very badly due to these very policies. The peasant and other rural workers movements of those countries have succeeded to have a universal declaration of rights of peasants and other rural workers in 2018 to which all countries except a few exploiter countries have signed. This declaration provides for negotiation with the rural people before making any policy affecting their life and rights. This is why we need to be aware of the second constitutional right is given to Gram Sabha to jointly plan the requirements and necessities of the residents of the village. This is a permanent structure constituted by all the citizens of village. This institute needs to be strengthened so that people are trained to take their own decisions. As Bhagat Singh said, the test of any programme is 'the extent of the right of participation given to the masses'. If properly analyzed, we observe that the whole political process has been reduced to just elections thereby reducing the participation of masses in decision taking. This process allows for exploitation, discrimination and injustice.

So, learning from Bhagat Singh and comrades is to learn to analyze 'to form a clear idea about our situation, so that we may enlighten the masses and prepare them for further struggle'. Let us remember the following quote from one of Bhagat Singh's letter to Modern Review. 'The sense in which the word Revolution is used in that phrase 'Long Live Revolution' is the spirit, the longing for a change to make the world better. The people generally accustomed to the established order of things and begin to tremble at the very idea of a change. It is this lethargic spirit that needs be replaced by the revolutionary spirit. Otherwise degeneration

gains the upper hand and the whole humanity is led astray by the reactionary forces. Such a state of affairs leads to stagnation and paralysis in human progress. The spirit of Revolution should always permeate the soul of humanity, so that the reactionary forces may not accumulate (strength) to check its eternal onward march’.

I hope this small piece of mine will help revoke the ‘Revolutionary Zeal’ and take the farmer movement a step forward and to make rural masses self reliant in figuring out their problems and acting together to find solution. This will advance the society to a new era where we will build an classless India which would provide equal opportunity to every one irrespective of caste, creed, province, gender and religion. The realistic programme of Bhagat Singh back then was to fight the inequality caused by the British Imperialism. The realistic programme of Bhagat Singh in the present day is to fight the current ruling classes who have caused great inequality due to the neo-liberal policies. Bhagat Singh and his comrades gave a programme to cure the inequality through socialistic organization of society and build a strong brotherhood among disadvantaged classes. His mantra was ‘Revolution by the masses and for the masses’. In other words, this means ‘Swaraj’ (self rule) for the 99%. Swaraj not only attained by the masses but also for the masses. This is a very difficult task. Though many of our leaders have offered suggestions like these, none had the courage to put forward the idea in practice and carry out successfully and design a concrete scheme for awakening the masses.

Today we are called upon ourselves to take this task on our shoulders. The world is looking to Indian Farmers to come up with a solution of deep inequality caused by neo-liberal and capitalist policies of the 21st Century.

తిరుగులేని భౌతికవాది భగత్సింగ్

- డా॥ ఉదయ్ జ్వాల, సామాజిక కార్యకర్త, నిజామాబాద్

మతతత్వం జడలువిప్పుతున్న వేళ నాస్తికుడు, విప్లవవాది షహీద్ భగత్సింగ్ మీద మాట్లాడేందుకు నా అభిప్రాయాలు తెలిపేందుకు ఓ అవకాశం కల్పించినందుకు రచయిత, అనువాదకుడు గౌరవ్ గారికి ముందు నా ధన్యవాదాలు.

మన చుట్టూ జరుగుతోన్న సంఘటనలను, విషయాలను మన మెదళ్ళలో మతం అనేక వేల ఏండ్ల పాటు నూరిపోసిన మూఢ ఆలోచనలు, హేతువిరుద్ధమైన భావనల నుండి విశ్లేషించడం మొదలుపెడితే చాలా తేలిగ్గా అర్థం చేసుకోవచ్చు. లౌకికదేశం అని రాజ్యాంగంలో రాసుకోగలిగామే కానీ ఆ ఆదర్శాన్ని మన రోజువారీ జీవితాల్లో పాటించటానికి మనం ప్రాక్టికల్ గా చాలా ఆటంకాలు ఎదుర్కోవాల్సి వుంటుంది. ప్రజాస్వామిక సంస్థలు, విద్యాలయాలు, కళాశాలల్లో మతపరమైన కార్యక్రమాలు, మతపర భావనలను నిత్య జీవితంలో ఎంతో సాధారణీకరించాం. వాటిపట్ల మనం ఏ మాత్రం వ్యతిరేకత ప్రదర్శించటానికి సిద్ధంగా లేము. వ్యక్తిగతమైన మతం దేవుడు భావనలు రాజకీయ స్వార్థం వల్ల సామాజికం చేయబడ్డాయ్. మతం లేనిదే మనుగడ లేదన్న భావనతో ఇవాళ అందరూ ఏకీభవిస్తూ, తిరోగమనంలోకి ప్రయాణించటాన్ని ఆహ్వానిస్తూ మతతత్వాన్ని సుస్థిరం చేస్తున్నాం.

మన వ్యక్తిగత జీవితాల్లో మతం నైతికతను బోధిస్తుందనీ, నైతిక జీవితాన్ని సాగించటానికి మనం దేవుడిని నమ్మాలని చెప్పే మాటలు ఈ ఆధునిక యుగానికి హాస్యాస్పదంగా తోస్తాయ్. దేవుళ్ళ మధ్య పోటీ పెట్టి, ప్రజలకు బైబిల్ పార్టీయా లేక భగవద్గీత పార్టీ కావాలా అని బహిరంగంగా రాజకీయనాయకులు సవాళ్ళు విసురుకుంటున్నప్పుడే మతం యొక్క అసలు స్వరూపం బయటపడింది. శాంతిని, అహింసను, మానవత్వాన్ని ప్రభోదిస్తాయని చెప్పబడే మత గ్రంథాలను ఎన్నికల్లో పోటీకి నిలబెట్టినప్పుడే వారి మత గ్రంథాలలోని ధర్మం ఏ పాటిదో అర్థమవుతుంది.

‘నేను నాస్తికున్నీ’ అని స్వయంగా ప్రకటించుకున్న వీరున్ని మతతత్వ పార్టీలు ఎలా స్వంతం చేసుకోగలవ్? “నేను నాస్తికున్నెలా అయ్యాను” అన్నది ఆయన స్వీయ రచన. ఈ రచనలో ఆయన మతం, దేవుడు యొక్క అవసరాన్ని, వాటి పరిణామ క్రమాన్ని, తర్కబద్ధంగా కాలానుగుణంగా మతాన్ని దైవభావనలను వదిలివేయాల్సిన అవశ్యకతను నొక్కిచెప్పారు. భగత్సింగ్ జయంతులు, వర్ధంతులు జరపటం తప్ప ఆయన ఆలోచనలను అధ్యయనం చేయటానికి యువత ముందుకురావటం లేదు. విప్లవం అంతిమ లక్ష్యం సెక్యులర్, సోషలిస్టు సామాజిక నిర్మాణమని, అక్కడ అనాగరిక మత భావనలకూ, దోపిడీకి అసమానతలకు చోటు లేదని ఆయన నమ్మాడు. భగత్సింగ్ రాక వరకూ జాతీయోద్యమం మతభావనల పునాదుల మీద, మైనారిటీల పట్ల వ్యతిరేకత తో నడిచింది. భగత్సింగ్ ఒక్కడే మతప్రసక్తి లేని సెక్యులర్ జాతీయోద్యమాన్ని నిర్మించదలచాడు. అంతర్జాతీయ దృక్పథంతో కొనసాగుతున్న ఆయన విప్లవం వెనుక అత్యున్నత మానవీయ వుద్దేశ్యాలు, లక్ష్యాలున్నాయ్. అంతటి లోతైన అవగాహన కలిగిన వ్యక్తిని కేవలం బ్రిటిష్ వారికి వ్యతిరేకంగా పోరాడి ప్రాణత్యాగం చేసిన వీరుడిగా మాత్రమే ప్రచారం చేస్తున్నాయ్ మతవాద పార్టీలు.

భగత్సింగ్ స్వీయ రచనలన్నీ వెలుగులోకి వచ్చాయ్. అన్ని భాషల్లోకి అనువదించబడ్డాయ్. ఇంటర్నెట్, సోషల్ మీడియా ద్వారా అందరికీ చేరువ అవుతున్నాయ్. ఆయన ఆలోచనలను ఎవరూ మార్చలేరు. మతోన్మాద రాజకీయాల్లో బానిసలవుతున్న యువత ఖచ్చితంగా అధ్యయనం చేయాల్సిన విషయాలెన్నో ఆయన రచనల్లో ఉన్నాయ్. జ్ఞాన సముపార్జన తద్వారా అన్యాయాల్ని దోపిడీని ఎదిరించటం కోసం ఆధునిక విద్య మనల్ని గతంలోని మూఢవిశ్వాసాలను అజ్ఞానాన్ని వదిలి స్వతంత్రంగా ఆలోచించమని పురిగొల్పుతుంది. కానీ విద్య కేవలం ఉపాధి, సౌకర్యాల కోసమే మారిపోయిన తరుణంలో మతవిశ్వాసాల పట్ల యువతలో ఎనలేని గౌరవ మర్యాదలు పెరిగిపోయాయ్. ఎప్పుడూ లేని విధంగా మతవిశ్వాసాల మీద దాడి మనిషి యొక్క విలువల మీద దాడిగా చిత్రీకరించబడుతుంది. మానవత్వము, సమానత్వం కోసం జరుగుతున్న పోరాటాల్లో మతం ఉనికిని నిర్వీర్యం చేయాల్సిన పరిస్థితులకు యువత సుముఖంగా లేదు. గత ఐదారేండ్లలో జరిగిన ఎన్నో సంఘటనలు ఈ విషయాన్ని ధృవీకరిస్తున్నాయ్.

బిజేపీ ఆరెస్సెస్ మతశక్తులు పరిపాలన చేపట్టిన నాటి నుండీ సనాతన ధర్మం, గోమాత పేరుతో మానవహింస పెరిగిపోయింది. యువత మతం పేరుతో జరుగుతున్న రాజకీయాలకు బలౌతుంది. తమ మతం కులం వారు దొరికేవరకూ పెండ్లిచేసుకోకపోవటం, మాట్రిమోనీల్లో తమ తమ కులాలు ఉపకులాల వారిని వెదుక్కొనేందుకు ఏమాత్రం సిగ్గుపడకపోవటం, పెద్దవాళ్ళు ఏర్పాటు చేసిన కట్టుబాట్లను ధిక్కరించటాన్ని పాపంగా భావించటం, కనుమరుగైపోతున్న అనేక అశాస్త్రీయ నమ్మకాల వెనక సైన్స్ ఉందని నమ్మటమూ ప్రచారం చేయటం, సామాజిక సమస్యల పరిష్కారాలకు ఆధ్యాత్మిక గురువుల పాదాల మీద పడటం, చైతన్యవంతమైన అధ్యయనం కాక, క్షేత్రస్థాయి పరిశీలనలకు గాక యోగా ధ్యానం ద్వారా ప్రపంచం మారుతుందని భ్రమించటం, బడుగు బలహీన వర్గాలు హక్కుల కోసం సమానత్వం కోసం చేస్తున్న ఉద్యమాలను నీరుగార్చేందుకు మతాన్ని వాడుకోవటం వంటి పరిణామాలు ఏ రకంగానూ ఆశాజనకంగా లేవు. ఆడవాళ్ళకు శబరిమలైలో ప్రవేశార్హతకు వ్యతిరేకంగా ఉద్యమించిన వారిలో పెద్ద మొత్తంలో యువత పాలుపంచుకొంది. కానీ, రిజర్వేషన్ వ్యతిరేక ఉద్యమాలలో ముందు వరుసలో నిలుస్తూ కులాంతర వివాహాలు చేసుకొన్న జంటలపై బహిరంగ హత్యలకు నిరసనగా ఏ ఒక్క మాటా మాట్లాడకపోవటం శోచనీయం. ఇటీవల హైదరాబాద్ లోకల్ ఎన్నికల పర్వం ఆసాంతం మతాన్ని విచ్చలవిడిగా ప్రచారం చేసుకున్న సందర్భం లోనూ యువతలో స్పందన కరువైంది. మా రక్తంలో మా జన్మవుల్లో హిందూత్వం ఉంది కావాలంటే పరీక్షించుకోండి, మీ నాయకులు నాస్తికులు మేం నికార్సైన హిందువులం అంటూ నిస్సిగ్గుగా నాయకులు ప్రకటించుకోవటం దానికి వ్యతిరేకంగా యువతలో ప్రశ్నించే తత్వం లోపించటం ఆశించదగ్గ మార్పేమీ కాదు. లౌకికతత్వానికి ప్రతినిధిగా నిలపాల్సిన పార్లమెంట్ భవనం భూమిపూజ పూజార్లు పాస్టర్లు ముల్లాల మధ్య మతతంతులతో నిర్వహించటం దేశ భవిష్యత్తును ప్రశ్నార్థకం చేసింది. స్వయంగా ప్రభుత్వమే రామమందిర నిర్మాణానికి కంకణం కట్టాకోవటం దాని పేర చందాలు వసూలు చేయటం, ఓట్లు అడుక్కోవటం సిగ్గుచేటు.

భగత్సింగ్ను హిందూ జనజాగృతి సంస్థలు కేవలం జాతీయోద్యమ విప్లవకారుని గానే తప్ప పెట్టుబడిదారీ మరియు కుల వ్యతిరేకిగా చూపించలేవు. ఆయన బలిదానం రాజకీయంగా ఈ దేశాన్ని విముక్తి చేయటం కోసం మాత్రమేనని ప్రచారం

చేయటంలో మతతత్వవాదుల స్వార్థ రాజకీయాలున్నాయ్. మతరహిత దోపిడీరహిత సమాజ నిర్మాణ లక్ష్యాన్ని ఆయన విప్లవ పంథాలో బలంగా నినదించారు. దీనిని బయటపెట్టకుండా యువతను ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా తప్పుదోవ పట్టిస్తున్నారు. మతవిద్వేషాలను రెచ్చగొట్టిన నాయకుల జయంతులను వర్ధంతులను జరపటం, గాంధీ నెహ్రూ లాంటి లౌకికవాద నాయకుల పట్ల యువతలో విద్వేష భావాలు కలిగించటంలో మతతత్వపార్టీల సఫలమౌతున్నాయ్. అంబేద్కర్ ను హిందూ మత నిర్మూలన కోసం కాక నిర్మాణం కోసం కృషిసల్పిన నాయకుడని ప్రచారం చేయటం పూర్తిగా చరిత్ర వక్రీకరణ. బౌద్ధ జైన మతాల మీద హైందవం జరిపిన దాడిని హింసను బయటపడనీయకుండా కేవలం ముస్లింలు హిందూ దేవాలయాలు ఆస్తుల మీద జరిపిన దాడుల్ని గురించి మాట్లాడటం, మతహింసకు పూనుకోవటం జరుగుతోంది. హిందూమతంలోని నిమ్న కులాల మీద జరుగుతోన్న ఆర్థిక సామాజిక దోపిడీనీ వివక్షను ఏ కొంచెము మాట్లాడనీయకుండా కుహనా వసుధైక కుటుంబ భావనను యువతలో ప్రవేశపెట్టడం సమానత్వ ఆశయాన్ని నెరవేర్చకుండా చేయటమే.

భగత్సింగ్ పట్ల యువతకు లోతైన అధ్యయనం కలిగించినట్లయితే మతతత్వ వాదుల ఆశలు కల్లలవటం ఖాయం. పిన్నవయసులోనే నాస్తికునిగా మారినందుకు భగత్సింగ్ చెప్పిన కారణాలు చదివినట్లయితే ఈ దేశంలో మరో విప్లవం రావటం తథ్యం. స్వతంత్ర ఆలోచన ద్వారానే సామాజిక ఆర్థిక విప్లవాలు పుట్టుకొస్తాయని బలంగా నమ్మిన వ్యక్తి రచనలు చదవటం ద్వారా మన పూర్వీకులు మనలో కల్పిస్తూ వస్తోన్న బలమైన మతపర నమ్మకాలు బద్ధలౌతాయ్. నిరుద్యోగం పేదరికం అసమానతలు పోవాలని కలలుగన్న యువత అందుకోసం నిర్మాణాత్మకంగా కృషి చేయటానికి ఉన్న అన్ని అడ్డంకులూ తొలగిపోతాయ్. అప్పుడే కదా ఆయన కలలుగన్న నూతన ప్రపంచం నిర్మితమయ్యేది.

***

సమసమాజ స్వాస్థికుడు భగత్ సింగ్

- డా॥ రోహిత్, లోకేష్, భగత్ సింగ్ స్టడీ సర్కిల్, అనంతపురం.

లాహోర్లో 1931, మార్చి 23న బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం చేత ఉరితీయబడ్డ భగత్ సింగ్ మరణానంతరం అనేక జీవితాలు బ్రతకటం మొదలుపెట్టాడు. భగత్ సింగ్ వర్ధంతి రోజు ఒక సామాన్యుడికి కనిపించే దృశ్యాలు - నిద్ర లేవగానే కనిపించే వాటూప్ ఫార్వర్డ్ మెసేజ్ తో మొదలుపెడతే, ఆ రోజు ప్రధానమంత్రి టీవీట్లు, రోడ్లపై ర్యాలీలు, భారతమాతను పూజిస్తున్న భగత్ సింగ్ చిత్ర పఠాలు, 'దేశం కోసం ప్రాణాలర్పించిన భగత్ సింగ్' అని స్కూళ్ళలో, కాలేజీల్లో ఉపన్యాసాలూ -- ఇలా భగత్ సింగ్ అనే పేరుకు వున్న అనేక అర్థాలు కనిపిస్తాయి. రకరకాల సమూహాలూ, వర్గాలూ తామే భగత్ సింగ్ ఆలోచనలకు అసలైన వారసులమని పోటీ పడటం కనిపిస్తుంది. భగత్ సింగ్ వారసత్వాన్ని ప్రకటించుకోవటం ద్వారా ఈ మూకలకు సమాజంలో ఒక సాధికారత లభిస్తుంది. భగత్ సింగ్ పుట్టిన రోజున కూడా కనిపించనంతటి ఆర్భాటం ఆయన మరణించిన రోజు కనిపించటం 'వీరత్వానికీ, 'త్యాగానికీ', 'దేశం కోసం మరణించటమనే' ఒక రకమైన తీవ్రవాదానికీ భగత్ సింగ్ ప్రతీకగా మారాడనడానికి నిదర్శనం. ఇలాంటి భావోద్వేగాలను రెచ్చగొట్టటంలో ఈ మూకలకు రాజకీయ ప్రయోజనం కూడా లేకపోలేదు. భగత్ సింగ్ చిత్రపటాన్ని చూపించి, దేశం కోసం నువ్వేం చేయగలవన్న ప్రశ్న వేయటం, దేశం కోసం ఎంత దూరమైన వెళ్ళొచ్చు. అవసరమైతే ప్రాణాలనైనా పణంగా పెట్టొచ్చన్న తీవ్రమైన ఆలోచనను కల్గించటం, ఆ భావోద్వేగాన్ని తమ రాజకీయ ప్రయోజనాల కోసం వాడుకోవటం - ఈ ప్రణాళికను అమలు చేయటం కొన్ని అతివాద రాజకీయ పార్టీలకు కష్టం కాదు.

అసమానతా, దోపిడీ, అన్యాయం వంటి దుర్మార్గ స్వభావాలు కలిగిన సమాజాన్ని తన జీవితం ద్వారా, రచనల ద్వారా సమూలంగా విమర్శించి, ఇందుకు ప్రత్యామ్నాయంగా, స్థూలంగా భారతదేశ సమాజం ఎలా ఉండొచ్చో చెప్పగలిగిన

ఓ స్వామికుడు భగత్ సింగ్. అలాంటి భగత్ సింగ్ అనాలోచిత జాతీయతాభావానికి, విదేశ ద్వేషం నుండి పుట్టిన స్వదేశ భక్తికి, ఉగ్రవాదానికి చిహ్నంగా ఎలా మారాడనే ప్రశ్న అందరం వేసుకోవాలి. భగత్ సింగ్ ను దేశం కోసం ప్రాణాలర్పించిన వాడిగా, 'షహీద్'గా మాత్రమే అర్థం చేసుకున్నప్పుడు అతను బ్రిటికిన ఒక లోతైన, అర్థవంతమైన, తాత్విక జీవితాన్ని విస్మరించిన వారిమవుతాము. నిరంతరం ఆలోచనలతో సంఘర్షించిన ఓ బుద్ధిజీవి అయిన భగత్ సింగ్ ను కోల్పోతాము. నిజానికి ఈ చారిత్రక సృష్టిలోపము వెనుక బలమైన రాజకీయ భావజాలాల ప్రభావం ఉంది. దాని గురించి వ్యాసం చివర్లో మాట్లాడుకుందాం.

ప్రసిద్ధ చరిత్రకారుడు ఇర్ఫాన్ హబీబ్ ఒక ఉపన్యాసంలో ఓ ముఖ్యమైన ప్రశ్నను వేస్తాడు: 'భగత్ సింగ్ పాటు ఇంచుమించు అదే వయస్సున్న మరొక ఇద్దరు బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం చేత ఉరితీయబడ్డారు. మరెందరో స్వాతంత్ర్యం కోసం జరిగిన పోరాటంలో మరణించారు. కానీ భగత్ సింగ్ ఒక్కడి మీదే ఎందుకు అందరి దృష్టి కేంద్రీకృతమైంది?' అని. దానికి సమాధానంగా భగత్ సింగ్ జీవితాన్నీ, కార్యాచరణను అర్థం చేసుకోవాలంటాడు. ఒక రకంగా భారత సమాజాన్ని మరమ్మత్తు చేయటానికి భగత్ సింగ్ మొదలు పెట్టిన ఎన్నో పనులు ఇంకా నెరవేరకుండానే మిగిలిపోయాయి. అందుకే భగత్ సింగ్ పేరుకి ఇప్పటికీ అంత ప్రాముఖ్యత వుందని అంటాడు.

భగత్ సింగ్ జీవితం - కార్యాచరణ

భగత్ సింగ్ పై పరిశోధనలు చేసి పుస్తకాలు రాసిన ఇర్ఫాన్ హబీబ్, చమన్ లాల్, బిపిన్ చంద్ర, భగత్ సింగ్ చిరకాల సహచరుడయిన శివవర్మ మొదలయిన వారి రచనల ఆధారంగా భగత్ సింగ్ జీవితాన్ని చిత్రించే ప్రయత్నం ఇది.

సెప్టెంబర్ 27, 1907న (ఇప్పుడు పాకిస్థాన్ లో ఉన్న) పంజాబ్ లో క్రియాశీలమైన రాజకీయ నేపథ్యం గల కుటుంబంలో భగత్ సింగ్ జన్మించాడు. భగత్ సింగ్ తండ్రి కిషన్ సింగ్ కాంగ్రెస్ పార్టీ కార్యకర్త, గాంధేయవాది. అతనికి గాంధీ వ్యక్తిగతంగా పరిచయం. కిషన్ సింగ్ సోదరుడైన అజిత్ సింగ్ పంజాబ్ లోని రైతుల శ్రామికుల ఉద్యమంలో నాయకుడు. 1906-08 కాలంలో బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం రైతులకు వ్యతిరేకంగా తెచ్చిన చట్టాలకు (పంజాబ్ కోలోనైసేషన్ చట్టం సవరకరణ

1906) సవాలుగా రైతులను, శ్రామికులను కూడగట్టి, సామ్రాజ్యవాదానికి తీవ్రమైన ప్రతిఘటన తీసుకురావటంలో అజిత్ సింగ్ చురుకైన పాత్ర పోషించాడని ఇర్ఫాన్ హబీబ్ రాసాడు. ఆ సమయంలో ప్రజల్లో పెరుగుతున్న అసమ్మతిని గమనించి బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం ఆ చట్టాలను 1907 అక్టోబర్లో ఉపసంహరించుకోవలసి వచ్చింది. భగత్ సింగ్ తండ్రి అయిన కిషన్ సింగ్ కూడా అజిత్ సింగ్ తో కలిసి 1906-07 మధ్య కాలంలో జరిగిన రైతుల ఉద్యమంలో చురుకుగా పాల్గొన్నాడు. ఈ రకంగా సామ్రాజ్యవాద-వ్యతిరేక, రైతుల, శ్రామికుల ఉద్యమాల రాజకీయ విలువలను వారసత్వంగా పొందినవాడు భగత్ సింగ్ అని అంటాడు హబీబ్.

ఇక్కడ మరొక విషయం గమనించాల్సిన అవసరముంది. భగత్ సింగ్ ది ఆర్య సమాజం చేత ప్రభావితమయిన సిక్కు కుటుంబం. అప్పట్లో ‘ఆర్య సమాజ సిక్కు కుటుంబం’ అనేది అరుదైన విషయమంటాడు ఇర్ఫాన్ హబీబ్. 1875లో దయానంద సరస్వతి ఆర్య సమాజాన్ని స్థాపించాడు. వేదాలలోని తాత్విక అంశాలకు, హిందూ ధార్మికతకు, సనాతనధర్మ భావజాలానికి పెద్దపీట వేసిన ఈ సంస్థ, ఒక రకంగా వివిధ హిందూ మత రాజకీయ ధోరణులకు, సంఘాలకు పూర్వగామిగా చెప్పుకోవచ్చు. బహుశా ఇలాంటి ప్రభావం చేత భగత్ సింగ్ మొదట్లో రాసిన లేఖల్లో, వ్యాసాల్లో ‘భక్తి’, ‘దైవారాధన’ వంటి గుణాలు కనిపిస్తాయి. తర్వాతికాలంలో తన ఆలోచనలను మార్చుకున్న భగత్ సింగ్ 1930 లో జైలులో ‘నేను ఎందుకు నాస్తికుడయ్యాను’ అనే వ్యాసం రాస్తాడు. ఇందులో తన అవగాహన ఎలా పరిణమించిందో వివరిస్తాడు. తన చిన్నతనంలో మతానికి, జాతీయ వాదానికి గల అవిభాజ్యమైన సంబంధం గురించి, అప్పటి స్వాతంత్ర్య యోధుల రాజకీయ కార్యకలాపాలలో శాస్త్రీయ అవగాహన లోపించటం వల్ల హేతుబద్ధమైన కొన్ని విశ్వాసాలు ఎలా అవసరమయ్యాయన్న విషయం, తదితర విషయాల గురించి రాస్తాడు. ‘నేను ఎందుకు నాస్తికుడయ్యాను’లోని ఇంకొన్ని భాగాలు మరొకచోట ఇంకాస్త వివరంగా చర్చించడం జరిగింది.

నిజానికి సామ్రాజ్యవాద బ్రిటీష్ ప్రభుత్వానికి భగత్ సింగ్ తిరుగుబాటు దారుడన్న దానికంటే భగత్ సింగ్, అతని సహచరులు ప్రతిపాదించిన విధానాలే ఎక్కువ బెరుకు అంటాడు హబీబ్. వీరు ‘నిజమైన స్వాతంత్ర్యం’ అంటే వలస

పాలన నుండి విముక్తి మాత్రమే కాదు. అసమానతలు లేని సామ్యవాద సమాజంగా అర్థం చేసుకున్నారు. వీరు రెండు రాజకీయ కర్తవ్యాలను నెరవేర్చుటానికి పూనుకున్నారు అని హబీబ్ అంటాడు:

1) వర్గరహిత సామ్యవాద సమాజం.

2) మత, సాంస్కృతిక, సామాజిక అసమానతలు లేని సమాజం

1) వర్గరహిత సామ్యవాదం సమాజం కోసం జరిగిన కార్యాచరణ: 1922 ఫిబ్రవరిలో గాంధీ ప్రారంభించిన సహాయ నిరాకరణ ఉద్యమం చౌరి చౌరాలో హింసాత్మక రూపం దాల్చటంతో ఆ ఉద్యమాన్ని ఉపసంహరించుకున్నట్లు గాంధీ ప్రకటిస్తాడు. ఈ సమయంలో సచీంద్రనాథ్ సన్యాల్, చంద్రశేఖర్ ఆజాద్ వంటి యువకులు రాజకీయాలకూ, నైతికతకూ కలపటమన్న గాంధేయ దృష్టిని నిరాకరిస్తారు. సహాయ నిరాకరణోద్యమ ఉపసంహరణతో ఒక రాజకీయ శూన్యం ఏర్పడుతుంది. ఈ శూన్యంలో రాడికల్ భావాలు కలిగిన విప్లవశక్తులు పుంజుకోవటం గమనించవచ్చని అంటాడు ఇర్ఫాన్ హబీబ్. అప్పటికే రష్యాలో వచ్చిన బోల్షివిక్ విప్లవ ప్రభావం కూడా ఈ విప్లవ శక్తులపై ఉండేది. భారతదేశ స్వాతంత్ర్యోద్యమం ప్రపంచవ్యాప్తంగా సామ్రాజ్యవాద పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా జరుగుతున్న అనేక తిరుగుబాట్లలో భాగమన్న చైతన్యం ఈ రాడికల్ విప్లవకారులకు ఉండేది. 'రైతుల, శ్రామికుల విప్లవాత్మక పోరాటాలకు భయపడిన జాతీయ బూర్జువా వర్గం ఇంతటి దిగజారుడు చర్యకు పాల్పడిందని 'సహాయ నిరాకరణోద్యమ ఉపసంహరణ గురించి తీర్మానించుకున్నారని ఇర్ఫాన్ హబీబ్ రాస్తాడు.

ఈ రాజకీయ కల్లోలంలో 1923 ఆఖరులో సచీంద్రనాథ్ సన్యాల్ చొరవతో పుట్టినదే హిందుస్థాన్ రిపబ్లిక్ అసోసియేషన్, హిందుస్థాన్ రిపబ్లిక్ అసోసియేషన్ 'విప్లవకారుడు' అన్న శీర్షికతో ఒక ప్రణాళికను తయారుచేస్తుంది. భగత్ సింగ్ సహచరుడయిన శివ్ వర్మ అనే విప్లవకారుడు ఈ ప్రణాళికలోని సారాంశాన్ని ఈ విధంగా వివరిస్తాడు:

“నిర్మాణయుతమైన సాయుధ విప్లవం ద్వారా భారతదేశంలో ఐక్యరాష్ట్రాల ఘెడరల్ రిపబ్లిక్ నెలకొల్పడం రాజకీయ రంగంలో తన సత్వర లక్ష్యంగా ఈ విప్లవ పార్టీ ఒక మనిషి మరో మనిషిని దోపిడీ చేయడానికి వీలయ్యే వ్యవస్థను నిర్మూలించటం ఈ పార్టీ లక్ష్యం.”

ఈ రకంగా వర్గ వైరుధ్యాలను అప్పటికే హిందుస్తాన్ రిపబ్లిక్ అసోసియేషన్ గుర్తించిందని అర్థమవుతుంది. ‘ఒక మనిషి మరో మనిషిని దోపిడీ చేయడానికి వీలయ్యే వ్యవస్థ’ నశించాలని భారతదేశంలో మొట్టమొదటి సారి ప్రతిపాదించిన పార్టీ హిందుస్తాన్ రిపబ్లిక్ అసోసియేషన్ అంటాడు హబీబ్. కమ్యూనిజం, సోషలిజం, బోల్షివిక్కు రష్యా పట్ల వారికి మొగ్గు, తమ పోరాటానికున్న అంతర్జాతీయ స్వభావాన్ని అర్థం చేసుకోవటం, కార్మికులను, కర్షకులను సంఘటితపరచవలసిన ఆవశ్యకత మొదలైనవి హిందుస్తాన్ రిపబ్లిక్ అసోసియేషన్ వైఖరి బట్టి ఖచ్చితమవుతాయి.

కాకోరి కుట్రకేసు అనంతరం హిందుస్తాన్ రిపబ్లిక్ అసోసియేషన్లోని ముఖ్య సభ్యులనూ, నాయకులనూ బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం అదుపులోకి తీసుకోవటంతో వారి విప్లవ కార్యాచరణకు ఆటంకం ఏర్పడింది. రాంప్రసాద్ బిస్మిల్, రాజేంద్ర లాహిరి, రోశన్ సింగ్ వంటి నాయకులను బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం ఉరితీసింది. ఈ నేపథ్యంలో 1928 సెప్టెంబర్ 8, 9 తేదీల్లో ఢిల్లీలో హిందుస్తాన్ రిపబ్లిక్ అసోసియేషన్ యువ కార్యకర్తలు సమావేశమవుతారు. చిందరవందరగా ఉన్న ఉగ్రవాద విప్లవమూకలను కలపటానికి ఒక వేదికగా హిందుస్తాన్ రిపబ్లిక్ అసోసియేషన్ను పునరుద్ధరించాలనుకుంటారు. సామ్యవాద సమాజం పట్ల తమకున్న నిబద్ధతను చాటేలా తమ సంస్థ పేరుని హిందుస్తాన్ రిపబ్లిక్ అసోసియేషన్ నుండి హిందుస్తాన్ సోషలిస్ట్ రిపబ్లిక్ అసోసియేషన్ గా భగత్ సింగ్ మారుస్తాడు. ఈ సమావేశానికి నాలుగు రాష్ట్రాల నుండి ప్రతినిధులు హాజరయ్యారు. హాజరైన కార్యకర్తల్లో భగత్ సింగ్ ఒకడు. “భగత్ సింగ్ తన సహచరులను రాజకీయ స్వాతంత్ర్యంతో పాటు ఆర్థిక సమానత్వం కూడా ముఖ్యమని ఒప్పించగలిగాడు” అని ఇర్బాన్ హబీబ్ ఒక ప్రసంగంలో చెప్తాడు.

1929, ఏప్రిల్ 9న అసెంబ్లీలో దాడి కూడా ఒక సామ్యవాద సమాజంకోసం పూనుకున్న భగత్ సింగ్ కార్యాచరణలో భాగం అనుకోవచ్చు. ఈ కాలంలో దేశవ్యాప్తంగా కార్మికోద్యమాలు బలంగా ఉండేవి. శ్రామికులకు, శ్రామిక ఉద్యమాలకు వ్యతిరేకంగా చేయబడిన ప్రజాభద్రత బిల్లు, పారిశ్రామిక వివాదాల బిల్లులను బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం నిరంకుశత్వంగా ప్రవేశపెట్టటానికి అసమ్మతిగా భగత్ సింగ్, తన సహచరులు బాంబు దాడి చేసారు. ఈ దాడిలో ఎవరూ చనిపోలేదు. తమ నిరసనను తీవ్రంగా ప్రదర్శించటానికి మాత్రమే ఈ వ్యూహాన్ని వారు ఎంచుకున్నారు. దాడిలో పాల్గొన్న వారందరూ దాడి తర్వాత స్వతహాగా లొంగిపోయారు.

భగత్ సింగ్, అతని సహచరులు కోర్టు విచారణని తమ సందేశాన్ని ప్రచారం చేయటానికి వేదికగా ఎంచుకున్నారు. లాహోర్ హైకోర్టులో భగత్ సింగ్ ఇచ్చిన స్టేట్మెంట్ ఇందుకు నిదర్శనం:

“రాబోతున్న వైపరీత్యాన్ని ముందే గమనించిన మేము అందరికీ కనువిప్పు అయ్యేట్టు హెచ్చరించాలనుకున్నాము. మాకు తోచిన విధంగా అందరికీ వినబడేట్టు ఆ హెచ్చరికను ఇచ్చాము. విప్లవమన్న పదానికి అందరూ ఓ తప్పుడు అర్థాన్ని ఆపాదిస్తారు. నిజానికి విప్లవమంటే బాంబులు, గన్నులూ కాదు... పెట్టుబడిదారీ దేశాల యుద్ధాల వల్ల కలిగే బాధలకు, నష్టాలకు ముగింపే విప్లవమంటే” అని అంటాడు.

ఈ సందర్భంలో బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం, పత్రికలూ భగత్ సింగ్ ను మాస్కో ఏజెంట్ అనీ, అసెంబ్లీలో జరిగిన దాడికి రష్యాకి సంబంధం ఉందన్న ప్రచారం కూడా చేసింది. ఢిల్లీ కోర్టులో ‘అసెంబ్లీ బాంబు దాడి కేసు’ సందర్భంగా భగత్ సింగ్ అతని సహచరులని ప్రవేశపెట్టినప్పుడు, ‘విప్లవం వర్ధిల్లాలి’, ‘శ్రామికులు వర్ధిల్లాలి’ అనే నినాదాలు ఇచ్చారు. వాళ్ళు సంయుక్తంగా ఇచ్చిన స్టేట్మెంట్ లో ‘శ్రామికులు, రైతులూ సంఘటితమయ్యి రాజ్యానికి వ్యతిరేకంగా తిరగబడాలి’ అని పిలుపునిచ్చారు. భగత్ సింగ్ ఫిబ్రవరి 2, 1931న జైలులో నుండి ‘యువ రాజకీయ కార్యకర్తలకు’ ఇచ్చిన సందేశంలో ఇలా రాస్తాడు.

“(శ్రామికులూ, కర్షకులూ) నిన్నడుగుతారు: నీ విప్లవం ద్వారా తమకేంటి లాభమని? వారి త్యాగాలను కోరుకుంటున్న నిన్ను వాళ్ళు నిలదీస్తారు - భారత్ ప్రభుత్వానికి తల లార్డ్ రీడింగ్ అయితనేమీ, శ్రీ పురుషోత్తందాస్ రాకూర్డాస్ అయితేనేమి? శ్రీ తేజ్ బహదూర్ సాహూ లార్డ్ ఇర్వింగ్ కుర్చీలో కూర్చున్నంత మాత్రాన ఒక కర్షకుని జీవితంలో ఏం మారుతుంది. అలాంటి (కార్మికుడికి) జాతీయ భావం అర్థం కావాలనుకోవటం వ్యర్థం. అతనిని నీ ప్రయోజనాలకోసం ‘వాడుకోకూడదు’. నువ్వు అతనికి విప్లవమనేది తన సొంత మంచికోసమే నన్న విషయాన్ని అర్థమయ్యేట్టు చెప్పగలగాలి. శ్రమైకజీవుల విప్లవం, శ్రమైకజీవుల కోసమే ఆ విప్లవం అని”

ఈ రకంగా భగత్ సింగ్ రాజకీయాలలో లోతైన వర్గ స్పృహ, సామ్యవాద కాంక్ష కనిపిస్తాయి.

2) మత, సాంస్కృతిక, సామాజిక అసమానతలు లేని సమాజం కోసం కార్యాచరణ: భగత్ సింగ్ రాజకీయ కార్యాచరణలో మత వైరుధ్యాలను, సాంస్కృతిక అసమానతలను మరమ్మత్తు చేయటమనే అంశంపై ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ కనిపిస్తుంది. భగత్ సింగ్ 1930లో లాహోర్ జైలులో ఉన్నప్పుడు తన సహచరుడు భగత్ సింగ్ తో దేవుడి గురించి వాదిస్తూ, భగత్ సింగ్ ఎంతసేపటికీ దేవుడున్నాడన్న సంగతి ఒప్పుకోకపోయే సరికి అతన్ని 'పొగరుబోతు' అని అంటాడు. దానికి బదులుగా భగత్ సింగ్ మనం ఇది వరకే చర్చించిన 'నేను ఎందుకు నాస్తికుడయ్యాను' అని వ్యాసం రాస్తాడు. నిజానికి ఈ వ్యాసం భగత్ సింగ్ ఆలోచనల పరిణితికి అద్దం పట్టేది. వ్యాసం ఆద్యంతం ప్రశ్నించేతత్వం గురించి, శాస్త్రీయంగా ఆలోచించటం గురించి, హేతుబద్ధమైన కార్యాచరణ గురించి తాత్విక పరిశోధనాత్మకంగా సాగుతుంది. మనిషి ఆవిర్భావాన్ని అర్థం చేసుకోటానికి మత గ్రంథాలు కాదు, చార్లెస్ డార్విన్ను చదవాలన్న భౌతికవాద సిద్ధాంతాన్ని విడమరుస్తాడు. "స్వతంత్రంగా ఆలోచించగలగటం, విమర్శించగలగటం అన్న రెండు గుణాలూ ఓ విప్లవకారుడికి అత్యవసరం" అని రాస్తాడు. మరొకచోట "విప్లవమనే ఆయుధం ఆధునిక ఆలోచనలతో పదునెక్కుతుంది" అని రాస్తాడు. "అభ్యుదయం కోసం నిలబడే ప్రతి వ్యక్తి పాత విశ్వాసాలకు సంబంధించిన ప్రతి ఒక్కదానినీ విమర్శించాలి. వాటిని గుడ్డిగా నమ్మరాదు. ప్రతిదాన్నీ ప్రశ్నించగలగాలి. కేవలం నమ్మడం - మరీ గుడ్డిగా నమ్మడం చాలా ప్రమాదకరమైనది. అలాంటి అంధ విశ్వాసం మన మెదళ్లను మొద్దుపరచి అభివృద్ధి నిరోధకులుగా తయారు చేస్తుంది." అని అంటాడు.

ఈ రకంగా భగత్ సింగ్ ఆలోచనల - అభిప్రాయాల ప్రయాణంలో 'మతం', 'భక్తి', 'సాంప్రదాయం' లాంటి అంశాలను ఒక్కొక్కటిగా వినర్జించటం హేతుబద్ధంగా ఆలోచించటానికి పెద్ద పీట వేయటం కనిపిస్తుంది. భగత్ సింగ్ ని అమితంగా కొనియాడిన పెరియార్ 1931-32 ప్రాంతంలో 'నేను ఎందుకు నాస్తికుడయ్యాను' అన్న వ్యాసాన్ని తమిళంలోకి అనువాదం చేయించాడు కూడా.

భగత్‌సింగ్ కార్యాచరణలో సైతం మతరహిత ఉద్యమ నిర్వహణ కనిపిస్తుంది. మత విశ్వాసాలు, వైరుధ్యాలు దేశాన్ని విడగొడుతున్నాయని, దీనివల్ల సామ్రాజ్యవాదానికి వ్యతిరేకంగా అందరూ కలిసి ఉద్యమించలేకపోతున్నారని భావించాడు భగత్‌సింగ్. 1926లో తానూ మరికొందరు సభ్యులతో 'నౌజవాన్ భారత్ సభ' అనే వేదికను ఏర్పాటు చేస్తాడు. ఆ వేదికలో ఎవరికైనా సభ్యత్వం కావాలంటే 'తాము తమ తమ సామాజిక వర్గాలకంటే దేశ ప్రయోజనాలకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలనే' ప్రతిజ్ఞ చేయవలసి ఉంటుంది. ఇర్ఫాన్ హబీబ్ నౌజవాన్ భారత్ సభ రాసుకున్న రాజకీయ అజెండాలు గురించి క్లుప్తంగా ఇలా రాస్తాడు:

1) భారతదేశం యావత్తు రైతుల, శ్రామికుల స్వాతంత్ర్యాన్ని ప్రజాతంత్ర రాజ్యాన్ని స్థాపించాలి.

2) యువత గుండెల్లో నిజమైన దేశభక్తిని నింపి దేశాన్ని పటిష్టం చేయాలి.

3) పరిశ్రమల్లో, సమాజంలో జరుగుతున్న అనేక ఉద్యమాలకు తోడుగా నిలబడుతూ మత వైరుధ్యాలకు తావులేకుండా చూసుకోవాలి. మత సంబంధమైన ఆలోచనలనూ, వాదనలనూ ప్రచారంచేసే సంఘాలతోకానీ, పార్టీలతో కానీ సంబంధం ఉండకూడదు. దీనికోసం రైతుల - శ్రామికుల ప్రయోజనాలకు ప్రాముఖ్యత ఇవ్వాలి.

ఈ రకంగా నౌజవాన్ భారత్ సభ ఓ లౌకిక వేదికగా ప్రాచుర్యం పొందింది. నౌజవాన్ భారత్ సభ ఉత్తర్ ప్రదేశ్ తదితర ప్రాంతాల్లో సామూహిక విందులు ఏర్పాటు చేసి వివిధ మతాల, కులాల వారిని ఈ విందులకు ఆహ్వానించేది. జాతీయతాభావాన్ని, లౌకిక విలువలను పెంపొందించటం కోసం రకరకాల కార్యక్రమాలు చేపట్టేది. రాజకీయ, సామాజిక అంశాలను చర్చించటానికి అందరూ పాల్గొనేలా బహిరంగ ఉపన్యాసాలను నిర్వహించేది.

నౌజవాన్ భారత్ సభ విడుదల చేసిన ఒక కరపత్రంలో మార్క్స్, ఎంగెల్స్ లను ప్రపంచంలోనే అత్యంత మహనీయులుగా కొనియాడింది. అప్పట్లో కాంగ్రెస్ పార్టీ నిర్వహించే సమావేశాలలో హిందూ-ముస్లిం-సిక్కు మతాలవారిని సంతృప్తి పరిచేట్టు 'బందే మాతరం', 'అల్లాహా అక్బర్', 'సత్ శ్రీ అకళ్' అనే నినాదాలతో

సమావేశాలు ప్రారంభించేవారు. ఈ సాంప్రదాయానికి విరుద్ధంగా నౌజవాన్ భారత్ సభ 'ఇంక్విలాబ్ జిందాబాద్', 'హిందుస్థాన్ జిందాబాద్' అనే నినాదాలు చేసేవారు. ఇది వారి లౌకికవాద స్ఫూర్తికి నిదర్శనమని అంటాడు హబీబ్.

'1928 ఏప్రిల్లో నౌజవాన్ సభా పునర్జ్వలన్టీకరణ సందర్భంగా ఏర్పాటు చేసిన ఒక సమావేశంలో, మత సంఘాల్లోను, మతతత్వ సంస్థల్లోనూ సభ్యులుగా ఉన్న యువకులను నౌజవాన్ భారత్ సభలో సభ్యులుగా చేర్చుకోవాలన్న ప్రతిపాదనను భగత్ సింగ్, అతని కామ్రెడ్లు బహిరంగంగా తిరస్కరించారు. మతం వ్యక్తిగతం. మతతత్వం మన శత్రువు అని ఆయన స్పష్టం చేసారు.' అని బిపిన్ చంద్ర రాస్తాడు. భగత్ సింగ్ 'క్రితీ' అనే వామపక్ష పత్రికలో రాసిన ఓ వ్యాసంలో 'జనులందరూ ఒకేలాగ ఉండాలి, భేదాలు ఉండకూడదు అని మనం కోరుకుంటాము. వారు అంటరానివారా, అంటదగినవారా, వారి ఆస్తి ఎక్కువ తక్కువ అన్న వైరుధ్యాల బట్టి ప్రజలను అంచనా వేయకూడదు. కానీ సనాతన ధర్మము (హిందూ మతం) ఇలాంటి విభేదాలను ఆమోదిస్తుంది. మన 20వ శతాబ్దంలో కూడా, ఇప్పటికీ, ఓ పండిట్, మౌల్వీనో ఓ దిగు కులం పిల్లాడిని సన్మానించాక వారు వారి ఇళ్ళకు వెళ్ళి బట్టలు వేసుకొని స్నానాలు చేస్తారు...." అని హిందూ ధార్మిక వ్యవస్థలోని అసమానతలనూ, కాంగ్రెస్ పార్టీ నాయకుల కపట రాజకీయాలను బయల్పరుస్తాడు.

ఇక్కడ మరొక ఆసక్తిదాయక విషయం గురించి రాస్తాడు హబీబ్. సావర్కర్ స్థాపించిన రాజకీయ పార్టీ అయిన హిందూ మహాసభతో భగత్ సింగ్ అమితంగా గౌరవించే లాలాలజపతిరాయ్ సన్నిహితంగా మెలగటం చూసి నౌజవాన్ భారత్ సభా సభ్యుడైన కేదార్ నాథ్ సెగల్ ఒక కరపత్రంలో లాలాలజపతిరాయ్ ని 'దేశద్రోహి' అని పిలిస్తే, దానికి బదులుగా లజపతిరాయ్ భగత్ సింగుని 'రష్యా చేత ప్రభావితమయ్యాడని 'విమర్శిస్తూ' నన్ను కూడా ఓ లెనిన్ గా (భగత్ సింగ్) మార్చటానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడని' అంటాడు.

ఈ ఉదాహరణలు నౌ జవాన్ భారత్ సభా, అందులోని కీలక నాయకుడైన భగత్ సింగ్ ఆలోచనలు, మతం పట్ల వారికున్న అభిప్రాయాల గురించి వెళ్ళడిస్తాయి.

ఈ దేశంలో భగత్ సింగ్ తన ఆలోచనలు, ఆశయాల సృష్టి కంటే తన త్యాగానికి ప్రతీక అయ్యాడు.

త్యాగానికి ప్రతీక అవ్వడంలో తప్పులేదు కాని భగత్ సింగ్‌ని, కేవలం త్యాగానికే పరిమితం చేయడంలోనే ఉంది అసలు సమస్య. ఇలా పరిమితం చేయడం వెనక పాలకుల, రాజకీయ పార్టీల పాత్ర దాని వలన వాటికున్న ఉపయోగాలు ఎనలేనివి. కడకు ఇదంతా ఒక బహిరంగ రహస్యం.

వాస్తవానికి నిజమైన భగత్ సింగ్, ఆయన స్వయంగా ఆలోచించిన ఆశయాలు, ఆలోచనలు ఈ దేశంపై ఇంకా ఆవిష్కరించబడలేదు.

కేవలం త్యాగానికి ప్రతీకగా భగత్ సింగ్‌ని వాడుకొంటూ, నిజమైన చరిత్రను పుక్కిటి పురాణాలూ, గాలి వార్తలతో కప్పివేసే పాలకులు ఉన్నంత కాలం బహుశా ఆ ఆవిష్కరణ జరగకపోవచ్చు.

భగత్ సింగ్ జీవించిననాడు ఆయన స్వప్నించిన ఆశయాల్ని, సమాజాన్ని ఈ స్వతంత్ర భారతం నేటికీ సాధించకపోవడం అత్యుపత్యా సదృశ్యం. ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో భగత్ సింగ్ వారసులం అని మనం చాటుకోవాలంటే, ఆయన పేరు స్మరించే, పుటంకించే నైతికత మనకు ఉండాలంటే, కేవలం సంవత్సరంలో వచ్చే వర్ధంతి రోజు జయంతి రోజు “ఇంక్విలాబ్ జిందాబాద్” “అమర్ రహే” సభలు సమావేశాలతో సాధించలేము.

నిజమైన భగత్ సింగ్ ఏంటో తెలుసుకోవాలి, ఆయన్ని చదవాలి, అర్థం చేసుకోవాలి.

23 సంవత్సరాల నవ యువకుడికి సమాజం పట్ల, మనుష్యుల పట్ల ఉన్న పట్టించును పట్టించుకోవాలి.

ధనిక, బీద ఎక్కువ తక్కువ లేని సామ్యవాద సమాజాన్ని స్వప్నించిన ఆయన సమున్నత ఆశయం వెనకాల ఉన్న గాఢమైన ఆలోచనల్ని అర్థం చేసుకోవాలి, వాటి నుండి స్ఫూర్తి పొందాలి.

ఆ ఆలోచనల పట్ల, ఆశయాల కోసం కట్టుబడాలి, చుట్టూ ఉన్న వారిని కట్టుబడేలా చేయాలి, కేవలం ఇది మాత్రమే ఆయన వారసత్వంగా నిలబడుతుంది.

వలస పాలన నుండి విముక్తి పొందిన దేశాల్లో ఆయా తిరుగుబాటు స్వాతంత్ర్య ఉద్యమాలకు ఒక రకమైన సాధికారత ఉంటుంది. ఉదాహరణకి, ఇప్పటికీ ఏదైనా ర్యాలీ చేయాల్సి వస్తే స్వాతంత్ర్య సమరయోధుల విగ్రహాల నుండి ర్యాలీలు చేయటం.

ఆ సాధికారతను ఉపయోగించుకొని అధికారంలోకి రావాలని కొన్ని రాజకీయ పార్టీలు చూస్తుంటాయి. అటువంటి ఉద్దేశంతో చరిత్రను, చరిత్రలోని మనుషులను వక్రీకరించాలని చూస్తుంటాయి.

ఇలాంటి వక్రీకరణలకు భగత్ సింగ్ కూడా వేదిక అయ్యాడు.

భగత్ సింగ్ మరణానంతర జీవితం అనేక వైరుధ్యాల మధ్య నిరంతర సంఘర్షణగా కనిపిస్తుంది.

హేతుబద్ధంగా ఓ ప్రత్యామ్నాయ వ్యవస్థను కలలుగన్న భగత్ సింగ్, భావోద్వేగంగా దేశం కోసం ప్రాణాలర్పించిన భగత్ సింగ్ ను మనం భవిష్యత్తులోకి ఎలా తీసుకెళ్ళాలన్నది మనమే ఆలోచించాలి.

ముగింపు:

సామాజిక మార్పుకోసం, యువ నాయకత్వ నిర్మాణం కోసం, భగత్ సింగ్ ఆలోచనలూ, ఆశయాలే స్ఫూర్తిగా వాటికోసం తమ నిత్య జీవితంలో కట్టుబడుటకై అనంతపురం జిల్లాలో మొట్టమొదటిసారిగా యువతే లక్ష్యంగా ఏర్పడ్డ వేదికే ఈ భగత్ సింగ్ స్టడీ సర్కిల్. 2019 ఆగస్టు 15 న కొంతమంది విద్యార్థులతో ప్రారంభమై అనతికాలంలోనే అనేకమంది విద్యార్థులు మరియు మేధావుల ఆదరణను చూరగొన్నదని తెలుపుటకు గర్విస్తున్నాము.

స్టడీ సర్కిల్ ఏర్పడ్డ గత రెండేళ్ల కాలంలో అనేక అంశాలపై కొంతమంది మేధావులతో సదస్సులు నిర్వహించాము. కోవిడ్ సమయంలోనూ ఆన్లైన్ వేదికగా, ప్రజలకు చేరువయ్యాము. స్టడీ సర్కిల్ నిర్వహణలో మమ్మల్ని ప్రోత్సహించి, ఆదరించిన అందరికీ ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ, భవిష్యత్తులో మరిన్ని కార్యక్రమాలతో భగత్ సింగ్ స్ఫూర్తిని కొనసాగిస్తామని తెలియజేస్తున్నాం.

***

నాస్తికత్వం అతని నైజం భగత్ సింగ్

- కిరణ్, సామాజిక కార్యకర్త, వరంగల్

ఉరి తీయబడి ఇప్పటికి 90 సంవత్సరాలు అవుతున్నా ప్రజల గుండెల్లో వదిలంగా నిలిచిన భగత్ సింగ్ భయమెరుగని వీరుడే కాదు, ఒక గొప్ప విశ్లేషణాపరుడు, నాస్తికుడు.

“నేనెందుకు నాస్తికుడిని” అనే వ్యాసంలో ఒకప్పుడు రోజూ గాయత్రి మంత్రం చదువుతూ, రెండుసార్లు దేవుని ప్రార్థనలు చేసేవాడు దేవుని ఉనికే అసత్యం అనే నిర్ణయానికి రావడానికి “కారణం” ఎలా దోహదపడిందో, ఒక లోతైన విశ్లేషణ చేసాడు.

విశ్వ రహస్యాలను ఛేదిస్తూ అంగారకుడిపై కాలు మోపడానికి ప్రయత్నిస్తున్న మానవ పురోగతి ఒకవైపు ఉన్న ఈ 21 వ శతాబ్దంలోనే అంధ విశ్వాసాలతో కన్న కూతుర్లనే కడతేర్చిన విద్యావంతుల ఉదంతాన్ని ఇటీవల మదనపల్లెలో చూసాము. మతాన్ని, దేవుడినీ విశ్లేషించుకోకపోతే ఇటువంటి సంఘటనలు పునరావృతం అవుతాయనడంలో ఎటువంటి సందేహం లేదు.

భగత్ సింగ్ 90 ఏళ్ళ క్రితం రాసిన ఈ వ్యాసం ప్రస్తుత భారత సమాజానికి చాలా అవసరం, మతాచారాలను గుడ్డిగా ఆచరించకుండా, భగత్ సింగ్ లేవనెత్తిన ప్రశ్నలను లోతుగా పరిశీలించాల్సిన అవసరం అందరిమీదా ఉంది.

తన మిత్రులలో కొందరు, తానుదేవుని ఉనికిని ఒప్పుకోకపోవడానికి గల కారణం తన అహంకారమనే అభిప్రాయానికి వచ్చారు. ఆ అభిప్రాయం తప్పని భగత్ సింగ్ ఒక చక్కని తర్కంతో నిరూపిస్తాడు.

గణితంలో, ఆ మాటకొస్తే ఏ విజ్ఞాన శాస్త్రంలోనైనా ఒక సిద్ధాంతాన్ని లేదా ప్రతిపాదనను శాస్త్రీయ పద్ధతిలో నిరూపించడానికి విధానాలు ఉంటాయి. ప్రూఫ్

ఫర్ కాంట్రబ్రిడ్జ్ అనే పద్ధతిలో ఒక ప్రతిపాదన సత్యమని నిరూపించడానికి ఆ ప్రతిపాదన అసత్యం అని మొదట ప్రతిపాదించి, చివరికి అది వైరుధ్యానికి దారితీస్తుందని నిరూపించి, అందువలన మొదటి ప్రతిపాదన అసత్యం కాదని తీర్మానిస్తాం. భగత్ సింగ్ ఇదే పద్ధతిలో ఒక వ్యక్తిలో ఉండే అహంకారం తాను దేవుడిని నమ్మకుండా చేయలేదని నిరూపిస్తాడు. ఆ విధంగా తాను నాస్తికుడిగా మారడానికి తనకు ఆపాదించిన అహంకారానికి సంబంధం లేదని రూఢీ చేస్తాడు.

అవి ఎలాగంటే, మితిమీరిన ప్రజాదరణ పొందిన వ్యక్తి మరొక గొప్ప వ్యక్తి యొక్క గొప్పతనాన్ని ఒప్పుకోకపోవచ్చు. కానీ ఏ విధంగా ఒక వ్యక్తి యొక్క అహంకారం దేవునిపై ఉండే నమ్మకాన్ని లేకుండా చేయగలదు? కేవలం రెండు విధాలుగా మాత్రమే ఇది సాధ్యమవుతుంది. ఒకటి తాను దేవుడికి ప్రత్యర్థి అని భావించినప్పుడు, రెండు తానే దేవుడినని నమ్మినప్పుడు. కానీ ఈ రెంటింటిలోనూ తాను నిజమైన నాస్తికుడు కాలేదు. మొదటి భావనలో తన ప్రత్యర్థి ఉనికి లేదని చెప్పలేదు. రెండవ భావనలో ప్రకృతిని నడిపించే శక్తి ఉందని ఒప్పుకోవడం తేటతెల్లమే. ఆ శక్తి తానే అనుకున్నా, ఇంకెవరో ఉన్నారనుకున్నా దేవుడు ఉన్నాడన్న విశ్వాసం సుస్పష్టం. కాబట్టి తాను ఎంత మాత్రం నాస్తికుడు కాలేదు.

తాను నాస్తికుడిగా మారడానికి గల కారణాలను విశ్లేషిస్తూ, “అధ్యయనం” తన ఆలోచనా విధానంలో ఒక గొప్ప మార్పును తీసుకొచ్చిందని, తన నాస్తికత్వానికి జీవితం ఒక పెద్ద పరీక్ష పెట్టిందని చెప్పతూ ఆ సమయంలో తన లోలోపల జరిగిన సంఘర్షణలను పాఠకుల ముందుంచుతాడు భగత్ సింగ్.

ఒక ఆస్తికుడు ఏదో ఒక సంఘటన వలనో, భావోద్వేగాల వలనో, ఒక వ్యక్తి ప్రభావం వలనో నాస్తికుడిగా మారలేదు. స్వతంత్రంగా ఆలోచనలు చేసినప్పుడు ప్రశ్నించి సమాధానాలు రాబట్టుకోవడం అలవరుచుకున్నప్పుడు, గుడ్డిగా నమ్మడం వదిలేసి కార్యకారణ సంబంధాన్ని అర్థం చేసుకున్నప్పుడు మాత్రమే ఒక వ్యక్తి శాస్త్రీయంగా విశ్లేషించగలడు, నాస్తికుడిగా మారగలడు. అది ఒక రోజులో జరిగే ప్రక్రియ కాదు. ప్రశ్నించే తత్వం సహజంగానే అలవరచుకున్న భగత్ సింగ్ జీవితంలో కూడా వివిధ దశలలో ఎదురైన సంఘటనలు, అనుభవాలు, చేసిన అధ్యయనం, విశ్లేషణలు, చర్చలు తాను నాస్తికుడిగా మారేలా చేసాయి.

ఆర్య సమాజీయుడైన తాత మరియు సిక్కు మతాన్ని బలంగా విశ్వసించే తండ్రి ప్రభావాలతో మతాచారాలు పాటిస్తూ పెరిగిన భగత్ సింగ్ కి నేషనల్ కాలేజీలో చేరిన తర్వాత స్వతంత్ర ఆలోచనలకు బీజం పడింది. మతాలలోని అసంబద్ధతలను ప్రశ్నించడం మొదలైంది. కానీ ఇంకా అప్పటికి దేవునిపై విశ్వాసం మాత్రం పోలేదు. తర్వాత తాను విప్లవ పార్టీలో చేరడం జరిగింది. అక్కడ దేవుడిపై తన మెదడులో పుట్టుకొస్తున్న ప్రశ్నలకి సమాధానం దొరుకుతుందని ఆశించాడు. కానీ అక్కడ దేవుని ఉనికిపై చర్చలే ఇంకా మొదలుకాలేదు.

ఆ తరువాత పార్టీ ఉనికే ప్రమాదంలో పడి, పార్టీ బాధ్యతలు తన భుజాలపై మోయాల్సిన పరిస్థితుల్లో, పార్టీ సిద్ధాంతాలను ఆధునికరించే క్రమంలో తాను తీసుకున్న ఒక నిర్ణయం తన విప్లవ ప్రస్థానంలో ఒక గొప్ప మలుపు అని భగత్ సింగ్ ప్రకటించుకున్నాడు. అదే “అధ్యయనం” చేయడం. ఏ ఆదర్శం కోసం పోరాడాలో అవగతం చేసుకోవడం అన్నింటికంటే ముఖ్యం కదా! అప్పటి నుండి భగత్ సింగ్ ప్రపంచ విప్లవ ఆదర్శాలను చదవడం ప్రారంభించాడు. ఆరాజకీయ (అనార్కిస్ట్) నేత బకునిన్ ను, కొంత మార్క్సును, చాలావరకు లెనిన్ ను ట్రాట్ స్కీ మరియు ఇతర విప్లవ వీరులను అధ్యయనం చేసాడు. 1926 సంవత్సరాంతము వచ్చేసరికి భగత్ సింగ్ కి “ఈ విశ్వాన్ని సృష్టించింది, నడిపించేది భగవంతుడే” అనే భావన అర్ధరహితం అనే నిర్ణయానికి వచ్చాడు. తన మిత్రులతో ఈ విషయంపై అనేక చర్చలు చేసేవాడు.

1927 మే నెలలో భగత్ సింగ్ లాహోర్ లో అరెస్టు అయ్యాడు. ఒక పూర్తి నెల రోజులు పోలీస్ లాకప్ లో గడిపాడు. తాను నిరపరాధివైనా, బ్రిటీష్ పోలీసు అధికారులు తనకు ఉరిశిక్ష విధించేలా చేయగల ఆధారాలున్నాయని బెదిరించారు. పోలీసులు తలుచుకుంటే అబద్ధాన్ని నిజం చేయగలరని భగత్ సింగ్ కు తెలుసు. ఒక పోలీస్ అధికారి తనని రోజూ దేవునికి ప్రార్థనలు చేయమని చెప్పేవాడు. కానీ ఇప్పుడు భగత్ సింగ్ ఒక నాస్తికుడు. అంతకుముందు ఉరిశిక్ష పడ్డ విప్లవకారులందరు వారి చివరి రోజుల్లో దేవుని ప్రార్థనలు చేశారు. ఇది భగత్ సింగ్ నాస్తికత్వానికి ఒక పెద్ద పరీక్ష. తనలో ఒక పెద్ద సంఘర్షణ జరిగిందని, చివరకు తాను ప్రార్థించకూడదని నిశ్చయించుకున్నానని చెప్పాడు.

దేవుడిపై ఉండే నమ్మకం కష్టాలను తీర్చలేదు కాని మనస్సులో ఉండే భారాన్ని తగ్గిస్తుంది. మనిషి దేవుడి నుండి ఓదార్పును మద్దతును పొందుతాడు. కానీ దేవుడు లేకుంటే తనమీద తానే ఆధారపడాలి. భయంకరమైన తుఫానును ఒంటరిగా ఎదుర్కోవడం సామాన్య విషయం కాదు. అటువంటి సమయంలో ఎంతటి గర్వమైనా ఆవిరైపోతుంది. ఆ సమయంలో మనిషి తనకున్న మామూలు నమ్మకాలను కూడా వదిలేయడానికి సిద్ధంగా ఉండడు. అలాంటిది భగవంతుడిపై ఉన్న నమ్మకాన్నే వదిలేయడమంటే, అది గర్వం కాదు. ఇంకేదో బలం. తన కేసులో తీర్పు ఏమొస్తుందో ముందే తెలుసు. ఒక వారంలో వెలువడనుంది. ఒక ఆదర్శం కోసం ప్రాణాలర్పిస్తున్నాననే భావన తప్ప ఈ పరిస్థితిలో వచ్చే ఊరట ఏముంటుంది? ఆస్తికడైన హిందువు వచ్చే జన్మలో ఒక రాజుగా పుట్టాలనుకోవచ్చు. ఒక ముస్లిమ్ లేదా ఒక క్రైస్తవుడు మరణానంతరం స్వర్గంలో విలాసాలు అనుభవించాలని కోరుకోవచ్చు. కానీ నాస్తికడైన భగత్ సింగ్ ఏమి కోరుకోగలడు? ఉరితాడు మెడకు బిగించి, కాళ్ళకింద వాసాలు తొలగించిన క్షణం, అదే చివరి క్షణం “నేను, ఆధ్యాత్మికంగా చెప్పాలంటే నా ఆత్మ అక్కడితో ముగుస్తుంది. ఆ తరువాత అంటూ ఏదీ ఉండదు. ముగింపు గొప్పగా లేని, కష్టాలతో కూడిన ఒక చిన్న జీవితమే నాకు లభించే ప్రతిఫలం. అంతే, నిస్వార్థంగా, ఎటువంటి ప్రతిఫలం ఆశించకుండా నా జీవితాన్ని స్వాతంత్ర్య సాధనకు అర్పించాను. ఎప్పుడైతే ఇలాంటి ఆలోచనా విధానం కలిగి, మానవాళి కోసం, మానవ కష్టాల విముక్తి కోసం నిబద్ధులైన, స్త్రీ పురుషులు అత్యధికులుగా ఉంటారో, ఆ రోజే స్వేచ్ఛా శకం ఆరంభమవుతుంది. అంతేకాని, రాజునవుతాననుకోవడంలోనో, ప్రతిఫలం ఇక్కడ గాని, వచ్చే జన్మలో గాని లేదా చనిపోయి స్వర్గానికెళ్లినప్పుడు గాని లభిస్తుందనుకోవడంలో వారు దౌర్జన్యానికి పీడనకు, ఆధిపత్యానికి వ్యతిరేకంగా కార్మిన్ముఖులు కాలేరు. స్వేచ్ఛ మరియు శాంతిని సాధించలేరు.”

***

నవ భారతావని యువ నాస్తికుడు భగత్ సింగ్

- గౌరవ్, సామాజిక కార్యకర్త

“అరాచకవాద నాయకుడైన బకునిన్ రచనలను, కమ్యూనిస్టు పితామహుడు కార్ల్ మార్క్స్ రచనలు కొన్నింటినీ, తమ దేశంలో విప్లవాలను విజయవంతంగా నడిపిన లెనిన్, ట్రాట్ స్కీ తదితరుల ఎన్నో రచనలను అధ్యయనం చేశాను. వారందరూ నాస్తికులే.... ఈ విశ్వాన్ని సృష్టించి, నడిపి, నియంత్రించే నర్వశక్తి సంపన్నుడైన అత్యున్నత శక్తి యొక్క ఉనికి సిద్ధాంతం నిరాధారమైనదిగా 1926 నాటికి నిర్ధారణకు వచ్చాను. దేవుని పై నా అవిశ్వాసం బయటకు వెళ్ళడించాను. నా స్నేహితులతో చర్చలు చేశాను. నేను నాస్తికుడుగా మారాను.”

(నేనెందుకు నాస్తికుడైతాను? - భగత్ సింగ్)

పదమూడేళ్ళ క్రితం సంగతి. అవి నేను ఢిల్లీలో పనిచేస్తున్న రోజులు. ఒకరోజు అనుకోకుండా ఆఫీసులో పేపరు తిరగేస్తుండగా సుప్రీం కోర్టు ఆధ్వర్యంలో సుప్రీంకోర్టు మ్యూజియంలో The Trail of Bhagatsingh అనే ప్రదర్శన జరుగుతోందనే విషయం తెల్సింది. భగత్ సింగ్ కి సంబంధించిన అనేక అరుదైన వస్తువులు, పుస్తకాలు, జీవిత ఘటనల్ని గురించిన అద్భుతమైన ఆ ప్రదర్శన చూడటం ఒక గొప్ప అనుభవం. నాటికే నా జీవితంలో స్ఫూర్తిని నింపిన జీవితాల్లో భగత్ సింగ్ ది ప్రధానమైంది.

అప్పటికే భగత్ సింగ్ రచనలతో పరిచయం ఉన్నప్పటికీ ఉడుకు రక్తంతో ఆ రోజు మ్యూజియం కి వెళ్ళే ఆయన జైల్లో చదివిన పుస్తకాల జాబితా నుండి అన్నీ మొత్తం నోట్స్ రాసుకున్నాను. ఇప్పుడంటే ప్రతీదానికీ నెట్ కి కనెక్ట్ కావడం అలవాటైంది కానీ అప్పట్లో కొద్దోగాపో ఆరోగ్యకరమైన ఆలోచనలు, పనులు చేస్తుండేవాడేమో. అలా పదేళ్ళ క్రితం నేను ప్రచురించిన “పరిచయ పత్రం” అనే కరపత్రం భగత్ సింగ్ గురించే. భిన్నాలోచనలుగల అభ్యుదయవాదులతో భావోద్యమ కారుల విస్తృత సామాజిక మాధ్యమ వేదికగా పెట్టిన “ఇంక్విలాబ్” వాట్సప్ గ్రూప్ భగత్ సింగ్ స్ఫూర్తితో ప్రారంభించిందే.

మొన్ననో మిత్రుని నుండి ఒక మెసేజ్ వచ్చింది. భగత్సింగ్ భగవద్గీత ద్వారా ఎలా స్ఫూర్తి పొందాడో వివరిస్తూ భగవద్గీత గొప్పతనాన్ని సూచించే మెసేజ్ అది. చదివిన నాకు నోటమాటరాలేదు. ఎందుకంటే, భగత్సింగ్ జైలు నోట్ పుస్తకాలలో కానీ, చదివిన పుస్తకాల జాబితాలో కానీ భగవద్గీత మాటటుంచి అసలు ఏ మతగ్రంథం ప్రస్తావన మచ్చుకేనా లేదు. అప్పటికే అతడు రాటుదేలిన అరాజకవాది, భౌతికవాద దృక్పథాన్ని సమూలంగా అర్థం చేసుకున్న మార్క్సిస్టు. స్వాతంత్ర్య పూర్వ భారతావనిలో భౌతికవాద దృక్పథంతో, మార్క్సిస్టు అవగాహనతో “నేనెందుకు నాస్తికుడ్డి?” అనే రచన చేసినవాడు భగత్సింగ్.

అంత చిన్న వయసులో ఒక నిర్దిష్టమైన సామాజిక చింతనతో, స్పష్టమైన అవగాహనతో అనితరసాధ్యమైన అధ్యయనం, అసాధారణమైన రచనా వ్యాసంగం నిర్వహించిన భగత్సింగ్ ని కూడా ఒక మూసలోకిలాగే చవకబారు ప్రయత్నాలు ఎంతగా జరుగుతున్నాయో చూస్తే ఆశ్చర్యం వేస్తుంది. భగవద్గీత లోని శ్రీకృష్ణుడి పాత్రనే ప్రశ్నించిన భగత్సింగ్, అదే భగవద్గీత ఆర్తితో బోధించాడనే ప్రచారాలు చేసేవారికి కనీస లజ్జనేడుండాలి.

మతాలకి అతీతమైన సమానతా వ్యవస్థ కోసం అహర్నిశలు శ్రమించి అందుకోసమే ప్రాణాలర్పించిన మహనీయుడ్ని కూడా మతోన్మాదిగా చిత్రించే ప్రయత్నం ఇది. నిజంగా భగత్సింగ్ భగవద్గీత బైబిలు ఖురాన్ గురుగ్రంథ్ సాహెబ్ గ్రంథాల్ని కచ్చితంగా అధ్యయనం చేసాడు, అందులో అనుమానమేం లేదుకానీ అతడక్కడితో ఆగలేదు. అంతకుమించి చాలా రెట్లు ఎదిగాడు. ఒక విశ్వమానవుడిగా మారాడు. అలాంటి భగత్సింగ్ భగవద్గీత జైల్లో చదూతూ దానిని తోటివారికి చెప్తూ ఉన్నాడనడం దారుణం.

భగత్సింగ్ నిఖార్సైన నాస్తికుడు. అరాచకవాది, మార్క్సిస్టు, సోషలిస్టు, భౌతికవాది, విశ్వజనీనవాది, మానవతావాది. అతడి జీవితాన్ని అధ్యయనం చేసిన ఎవరికైనా అర్థమయ్యే విషయాలే ఇవి. అలాంటి వ్యక్తిని తమ ఖాతాలో వేసుకునే కుట్ర అనేక సంవత్సరాలుగా మతోన్మాదులు చేస్తునే ఉన్నారు. కానీ సిగ్గులేకుండా ఇంత బరితెగించి అవాస్తవాలు ప్రచారం చేయడం ఖండించాల్సిన విషయం.

భగత్సింగ్ చదివింది, స్ఫూర్తి పొందింది, బోధించిందీ ఆయన నమ్మిన అసమానతల్లేని సమతా సమాజ స్వాప్నికులు రాసిన గ్రంథాల్నే కాని వేరే గ్రంథాల్ని కాదు. ఆ మాటకొస్తే జైలులో భగత్సింగ్ చదివిన స్ఫూర్తి పొందిన పుస్తకాల్లో అసలు ఆధ్యాత్మిక గ్రంథాలేవీ లేనేలేవు. తోటి మిత్రులతో జరిగిన వాదనలూ, చర్చల

ఫలితంగా ఆధునిక భారతావనిలో మొట్టమొదటి నాస్తిక హేతువాద మానవవాద రచన చేసిన (నేనెందుకు నాస్తికుడ్ని?) భగత్సింగ్ ఒక ఆధ్యాత్మిక గ్రంథాన్ని బోధించాడనే ప్రచారాలు చేయడానికి కనీసం సిగ్గనేది ఉండాలి.

భగత్సింగ్ భావజాలం మీద మీకు అంత ప్రేమే ఉంటే భగత్సింగ్ రచనల్ని ముద్రించి ప్రచారం చేయండి, భగవద్గీత ఆయన బోధించాడనే పనికిమాలిన ప్రచారాలు కాదు, స్వయంగా ఆయనే రాసిన “నేనెందుకు నాస్తికుడ్ని” వంటి చిన్న చిన్న రచనల్ని పాఠ్యాంశాలుగా పెట్టి మీ దేశభక్తి నిరూపించుకోండి. అంతేకానీ ఇలా నీతిమాలిన అబద్ధాలు ప్రచారం చేయకండి.

చివరగా కొన్నాళ్ళ క్రితం రాజమండ్రి లోని ఒక విలాసవంతమైన హోటల్లో రామనామభజనల మధ్య భగత్ సింగ్ కి సంబంధించిన ఒక పుస్తకవిష్కరణ జరిగిన తీరు చూసి వ్యధ చెంది ఆక్రోశంతో ఇంటికొచ్చిన వెంటనే భగత్సింగ్ ని గౌరవించక పోయినా ఫర్వాలేదు కానీ ఆయన ఏ భావజాలాన్నయితే జీవితంలో అసహ్యించుకొని విడనాడాడో దానినే దయచేసి ఆయనకి రుద్ది పలుమార్లు మళ్ళీ మళ్ళీ అతడ్ని హత్య చేయకండంటూ ఆ రచయితకి ఘాటుగా ఒక లేఖ రాసాను.

తెలుగులో కూడా భగత్సింగ్ రచనలు, ఆయన గురించిన సాహిత్యం, శోధన అందుబాటులో ఉన్నాయి. ఎంతోమంది ఆయన జీవితం గురించి, కృషి ని గురించి చెప్పగలవారున్నారు. ఆయన భావాలతో విభేదించే గాంధేయవాదులు, ఫార్వర్డ్ బ్లాక్, రాయిస్టులు, అంబేద్కరిస్టులు, సోషలిస్ట్ లు, లోహియేట్ లు ఇతర లిబరల్ మతస్తులైనప్పటికీ అతడి త్యాగాన్ని, ధీరత్వాన్ని నిజాయితీగా రచనలు, ఉపన్యాసాలతో ప్రచారం చేసారేగానీ భగత్సింగ్ వ్యక్తిత్వాన్ని కించపర్చలేదు. కానీ, ఈరోజు మతోన్మాదం భగత్సింగ్ ని పూర్తిగా మసకబార్చే కాషాయాకరించే దుర్మార్గమైన ఎజెండాలో భాగంగా భగత్సింగ్ పై తప్పుడు ప్రచారాలు చేస్తోంది.

ఇందుకు విరుద్ధంగా భగత్సింగ్ సినలైన భావాలను మరింత లోతుగా, విస్తృతంగా ప్రజల్లోకి, ముఖ్యంగా యువతలోకి తీసుకెళ్ళగలగడమే ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో ప్రగతిశీల శక్తుల కర్తవ్యం. భగత్సింగ్ వారసత్వాన్ని వధించే కుట్రలెన్ని, ఏయే రూపాల్లో జరిగినా వాటన్నింటినీ తిప్పికొట్టే తరాలు ఎప్పటికప్పుడు నూతనోత్సాహంతో ఉద్భవిస్తూనే ఉంటాయని మతోన్మాద ముష్కరమూకల్ని హెచ్చరిస్తూ ముగిస్తున్నాను.

ఇంక్విలాబ్ జిందాబాద్

***

అతనెందుకు నాస్తికుడు?

- కళ్యాణి, సామాజిక కార్యకర్త, హైదరాబాద్

“వాస్తవం చెప్పుకోవాలంటే నా నాస్తికత్వం ఇటీవలిది కాదు. నేను ఎవరకీ తెలియని ఒక యువకుడిగా ఉన్న రోజుల్లోనే దైవాన్ని విశ్వసించడం మానివేసాను.”

“...నా నిర్దిష్ట జీవితంలో ఒక మూల మలుపు ఏర్పడింది. “అధ్యయనం” అవసరమన్న ఆవేశం నా మనసులో ప్రతిధ్వనించడం ఆరంభించింది. ప్రతికూలురు తెచ్చే వాదనలను ఎదుర్కొనాలంటే అధ్యయనం ఒక్కటే మార్గమనిపించింది. సిద్ధాంతం సరియైనదని నిరూపించుకోవాలంటే, అధ్యయనం చేసి వాదనలకు అవసరమైన పరిపుష్టిని చేజిక్కించుకోవడం అవసరం.”

“1926 సంవత్సరం ముగిసేనాటికి ఈ జగత్తును సృష్టించి నడుపుతున్న సర్వాంతర్యామి ఒకడున్నాడన్న విషయానికి ప్రాతిపదిక లేదని నేను విశ్వసించడం ఆరంభించాను. ఈ విషయాన్ని గురించి నా మిత్రులతో చర్చించడం మొదలు పెట్టాను. దానితో నేనే ఖచ్చితమైన నాస్తికుడనయ్యాను.”

“నేను ఎలాగూ ఉరిశిక్ష కు ఆహుతికాక తప్పదు కాబట్టి ప్రతిరోజూ రెండు సార్లు ప్రార్థనలు జరుపుకోవలసిందని పోలీసులు నాకు సలహా ఇచ్చారు. అప్పటికే నేను నాస్తికుడను. శాంతి గాను, సరదా గాను ఉన్నప్పుడు నేను నాస్తికుడనని గర్వంగా చెప్పుకోవచ్చు కానీ కష్ట సమయంలో కూడా ఆ సూత్రానికి కట్టుబడి వుండగలనా అనేదే కీలక సమస్య. ఈ సమస్యను గురించి బాగా ఆలోచించుకున్న తర్వాత దేవుడిని ప్రార్థించరాదనే నిర్ణయానికి వచ్చాను. అది నిజానికి పరీక్షా సమయం. ఆ పరీక్షలో నేను దృఢంగా నిలవగలిగాను.”

“దైవత్వం పైనా పరలోకంలోని సుఖ భోగాల పైనా నమ్మకం ఉండి ఉంటే మరణం ఆనందకరంగానే ఉండేది. కానీ ఆ మైకంలో నేను ఉండ దల్చుకోలేదు. నేను వాస్తవిక వాదిని. హేతువాదం సహాయం పైననే నేను నిలబడదలించాను..”

“దేవుడిని నమ్మడం ఆయనను నిత్యం ప్రార్థించడమూ అత్యంత స్వార్థ పూరితమైన విషయమని నేను భావించుతాను. ప్రార్థించడం ద్వారా దేవుడి నుండి

ప్రయోజనం పొందాలనుకోవడం మానవుని నైతిక పతనానికి నిదర్శనం. అనేక కష్టాలను ధైర్యంతో ఎదుర్కొన్న నాస్తికుల జీవితాలను నేను చదివాను. కనుక నేను కూడా ఒక మనిషి వలె చివరి వరకు నా ఆశయాల కోసం మనోనిబ్బరంతో నిలబడటానికి చివరికి ఉరి కంబం ఎక్కడానికి కూడా సంసిద్ధంగా ఉన్నాను.”

*** **

భగత్ సింగ్ పేరు చెప్పి భజన చేసే భక్తులు, ఆయన ఫోటోలతో ఫోజులిస్తూ దేశభక్తి నటనలు వెలగబెట్టే వారి మొహాన చెళ్ళున చరిచే అక్షరాల భాస్వరాలు భగత్ సింగ్ రచనలు.

అతిచిన్న వయసులోనే పరిణితి చెందిన భౌతికవాదిగా, పదార్థవాదిగా, తార్కిక ఆలోచనశీలిగా జైల్లో ఉన్నప్పుడు సూటిగా ఆయన “నేనెందుకు నాస్తికుడ్ని” (why I am an Atheist?) అనే రచన చేసాడు. పైవి మచ్చుకు కొన్ని వాక్యాలు మాత్రమే.

హిందూ, ముస్లిం, క్రైస్తవ మతాల దుమ్ము దులుపుతూ చార్వాకుడి నుంచి చార్లెస్ డార్విన్ వరకూ జీవం ఎలా ఏర్పడిందనే దానిపై తిరుగులేని స్పష్టతతో చర్చించిన ఆధునిక భారతీయ భౌతికవాద రచన అది!

బ్రాహ్మణత్వాన్ని తీవ్రంగా నిరసిస్తూ పురోహిత వర్గాన్ని సునిశితంగా విమర్శిస్తూ మతాధిపతుల తాటతీసి, మనిషి పక్షాన నిలిచి “నేను నాస్తికుడ్ని” అంటూ ఎలుగెత్తి చాటిన భగత్ సింగ్ రాసింది ఒకరకంగా, ‘మానవీయ మ్యానిఫెస్టో’!

అంతేకాదు, అతి చిన్న వయసులో ‘మనిషి జీవితానికి హేతువాదమే మార్గదర్శక సాధనం కావాలని’ చెప్పిన ఈ రచన ఒకరకమైన “రేషనలిస్ట్ మ్యానిఫెస్టో” కూడా అని నా అభిప్రాయం!

అక్కడితో ఆగలేదు. సమాజంలోని ఇంతెత్తున అసమానతలు, అన్యాయాలు, దోపిడీ, పీడన ఉంటే చూడలేని దేవుడ్ని ఏకంగా నియంతయిన నీరో చక్రవర్తితో పోల్చి మార్క్సిస్టు మేధావిగా పేదలపక్షాన ప్రశ్నించిన ఈ రచన “సోషలిస్ట్ మ్యానిఫెస్టో” కూడా!

నిజంగా పాలకులకి చిత్తశుద్ధి ఉంటే భగత్ సింగ్ రాసిన ఈ చిన్న వ్యాసాన్ని పాఠ్యాంశంగా పెట్టాలి! ఆయన భావాలకి వారసులమని చెప్పుకొనేవారు ఈ రచనని విస్తృతంగా ప్రచారం చేయాలి! అన్నిటికీ మించి ఆయన ఆశయాల సాధనలో నిజాయితీగా భాగస్వాములవ్వాలి!

***

నిజం తెలియాలి నేటి తరానికి!

- శివప్రసన్న కుమార్ అవధూత, సామాజిక కార్యకర్త, శ్రీకాకుళం

“దేశం కోసం మరణించే వారు ఎల్లకాలం బతికే ఉంటారు” అని ఘంటా పథంగా చెప్పారు షహీద్ భగత్ సింగ్.

దేశంలో భగత్ సింగ్ అంటే మక్కువ ఉండని యువతీ, యువకులు ఉండరంటే అతిశయోక్తి కాదు. అయితే... ఆయన ఏ విధంగా ఆదర్శం? అని పుట్టే ప్రశ్నకు సమాధానం మాత్రం నేటితరం నుంచి సంతృప్తికరంగా ఉండట్లేదు. ఆయన నాస్తికుడని కొందరు.. మార్క్సిస్ట్ అని ఇంకొందరు.. కాదు విప్లవ పార్టీకి చెందినవాడని మరికొందరు.. ఇప్పుడిప్పుడు తమవాడని మనువాదులు సొంతం చేసుకునే ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. అయితే... ఒక అభ్యుదయ, వాస్తవవాదిగా, నిజమైన విప్లవకారుడిగా, దేశ భవిష్యత్ పై విశాలమైన దృక్పథం ఉన్న ఓ స్వాప్నికుడిగా భగత్ సింగ్ ను గుర్తించడానికి ఈ దేశానికి మరికొన్ని దశాబ్దాలు పట్టక తప్పదు. కారణం... మార్కెట్ లో ఉన్న 90 శాతం పుస్తకాల్లో ఏదో ఒక రాజకీయ పార్టీ, అనుబంధ సంఘాలు ఆయనను తమకు అనుకూలంగా చూపించుకున్నవే ఉన్నాయి. వాటినే చదివిన యువత కూడా భగత్ సింగ్ ఆశయం, ఆలోచన.. ఇదేనేమో అని తప్పుడు అభిప్రాయానికి వచ్చే ప్రమాదం ఉంది. నాపై కూడా ఇదే అభిప్రాయం బలంగా ఉండింది. అంతకుమించి ఈ షహీద్ ను ఆమోదించడం అంటే.. గాంధీని విమర్శించాలనే బలమైన వాదన అందరిలానే నాటుకుపోయింది. సుమారు 2014 మార్చి వరకు నాలో ఈ భావాలు దృఢంగా ఉండేవి. ఎంతలా.. అంటే.. భారతీయ కరెన్సీపై మహాత్మాగాంధీ బొమ్మను తొలగించి, నేతాజీ, భగత్ బొమ్మలు ముద్రించాలని సామాజిక మాధ్యమాల్లో పోస్టింగ్లు పెట్టేస్తాయిలో పిచ్చి ఉండేది. కానీ... దేశభక్తి అంటే ప్రాణాలు తీయడం కాదు.. ప్రాణాన్ని అర్పించగలిగే సహనం కలిగి ఉండటమని ఆ తరువాత తెలుసుకున్నాను. భారత స్వాతంత్ర్య విప్లవోద్యమంలో.. గాంధీ-భగత్ సింగ్ ఇద్దరు ధ్రువతారల్లో ఎవరినీ తక్కువ చేయకూర్చేదు కదా.

2006 సెప్టెంబర్ లో ఓ రోజు... విజయనగరం జిల్లా నెల్లిమర్ల మండలం అలుగోలు బీసీ వసతిగృహంలో ఓ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ అనుబంధ విద్యార్థి సంఘం అక్కడి విద్యార్థులతో సమావేశమైంది. హాస్టల్ సమస్యలపై నేను మాట్లాడితే.. అప్పుడా విద్యార్థి సంఘం అభినందిస్తూ ఇచ్చిన బహుమతి భగత్ సింగ్ పుస్తకం. జీవితంలో ఆటల పోటీల్లో గుంపుగా కాకుండా వ్యక్తిగతంగా పొందిన తొలి జ్ఞాపకం అది. అంతకుముందు భగత్ సింగ్ పేరు తప్ప, మొహం గుర్తుపట్టేంత గుర్తు కూడా లేదు నాకు.

భారత విప్లవోద్యమంలో భగత్ సింగ్ తనకు ఆదర్శంగా భావించే కాకోరి వీరులు.. రామ్ ప్రసాద్ బిస్మిల్, అస్ఫఖుల్లా ఖాన్ ల అద్భుత-అమరగాధ (విజయవిహారం రమణమూర్తి), మోహన్ దాస్ (రాజమోహన్ గాంధీ) తదితర రచనలు చదివేంత వరకు సాధారణమైన అవగాహనే ఉంది. భగత్ సింగ్ ఉరిశిక్షకు కారణం.. గాంధీ అని అందరు యువతలాగే భ్రమ అన్నాళ్ళూ నన్ను ఆవరించి ఉంది. భగత్ సింగ్ ఉరిశిక్ష విషయంలో గాంధీ క్షమాభిక్ష కోరడం సబబుగా ఉంటుందా? “భగవంతుడు ప్రసాదించిన జీవితాన్ని మరణ శిక్ష పేరుతో అర్ధాంతరంగా ముగించే అధికారం ఎవరికీ లేదని” గాంధీ చాలా సందర్భాల్లో బహిరంగంగా ప్రకటించారు. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం విధించిన ఉరి శిక్షను రద్దు చేయాలని కోరుతూ ఆయన తండ్రి కిషన్ సింగ్ చేసిన ప్రయత్నాలను ముందుగా ఖండించింది భగత్ సింగ్ అని గుర్తుంచుకోవాలి. “ఇదే పని మరొకరు చేసి ఉంటే కాలర్ పట్టుకునే వాడినేమో. మీపై ఉన్న గౌరవంతో ఆపని చేయలేక పోతున్నా” అని కన్నీటి పర్యంతం అయ్యారు. “నమ్మిన సిద్ధాంతం కోసం ప్రాణాన్ని త్యజప్రాయంగా అర్పించాలి తప్ప, శత్రువు ముందు క్షమాపణ అర్థించడం మరణం తోనే సమానం” అనే తెగువ, విప్లవం ఆయనలో అనువణువునా ఉన్నాయని భగత్ సింగ్ భావాలను యాథాతథంగా అర్థం చేసుకోవాలి. మరిక అనుమానాలకు, దాపరికాలకు తావెక్కడ ఉంది? ఆధారం లేకుండానే ఆరోపణలను నమ్మేసే నా తరం ఇప్పటికైనా ఆత్మావలోకనం చేసుకోవాలి. బదుల్లో... ఫోటోలు పెట్టడం మాత్రమే కాదు.. యువతకు మార్గం చూపే ఏ ఇజం.. కుడి, ఎడమ భావజాలాలు లేని స్ఫూర్తినింపే సాహిత్యం పాఠ్య పుస్తకాల నుంచే విద్యార్థులకు పరిచయం చేయాలి.

23 ఏళ్ల నవ యవ్వనం. నూనూగు మీసాల ప్రాయం. ప్రాపంచిక ఆకర్షణ, కోరికల వైపు సులభంగా మళ్లే వయస్సు. ఇవేవీ భగత్ సింగ్ కు అడ్డురాలేదు. దేశ జనాభాలో సుమారు 60 శాతం మంది యువతే. అంటే... ఇంచుమించుగా 75 కోట్ల మంది ఆయన వయస్సు వారే ప్రస్తుతం దేశంలో ఉన్నారు. కానీ... ఆయనలా స్వేచ్ఛా, సమానత్వం, దేశం ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలపై పిడికిలి బిగించి, ధైర్యంగా ముందడుగు వేయగలిగే వాళ్లం కనీసం వేలల్లో కూడా లేకపోయాం. ఓ సందర్భంలో... “నాకూ ఆశలూ, ఆకాంక్షలూ ఉన్నాయి. ఆనందమైన జీవనం గడపాలని ఉంది. అయితే అవసరం వచ్చినప్పుడు వీటన్నిటినీ త్యజించగలను. ఇదే అసలైన బలిదానం” అని భగత్ సింగ్ సగర్వంగా చెప్పగలిగారు. అదే చేసి, చూపారు. ఇదేమీ... కేవలం ఒక ప్రాంతం కోసమో.. కులం, వర్గ, వ్యక్తిగత స్వార్థ ప్రయోజనాల కోసం కాదని తెలుసుకోవాలి. ఉరికొయ్యను ముద్దాడుతూ ప్రాణాలర్పించింది.. మనలాంటి యువతలో స్ఫూర్తి నింపేందుకే అని గుర్తుంచుకోవాలి. మన సోదరుడి వయస్సు ఉన్న యువకుడు.. మన స్నేహితుడిలా భావజాలం నింపుకొన్న ఆత్మీయుడు.. మన కోసం ప్రాణాలర్పించిన రక్త సంబంధీకుడి రుణం మనమే తీర్చుకోవాలి. దేశవ్యాప్తంగా భగత్ సింగ్ 90వ వర్ధంతి జరుగుతున్న సందర్భంలో... ఆయన ఆశయాలను సాధించడం ద్వారా నిజమైన నివాళులర్పించాలి. రండి... విమర్శనా దృష్టితో, స్వతంత్రంగా ఆలోచించగలిగే నిజమైన ఉద్యమకారులుగా మార్పుకు ముందడుగు వేద్దాం.

జైహింద్... జై భారత్.

***

అంటరానితనం, రైతు ఉద్యమ సమస్యల నేపథ్యంలో, భగత్ సింగ్

- రాహుల్ మాగంటి

సెంటర్ ఫర్ మోడ్రన్ ఇండియన్ స్టడీస్, యూనివర్సిటీ ఆఫ్ గొట్టిగన్, జర్మనీ

పదహారు ఏళ్ళ భగత్ సింగ్ 1923లో అంటరానితనం గురించి ఒక వ్యాసాన్ని వ్రాసాడు. ఈ వ్యాసాన్ని జూన్ 1928 లో 'కీర్తి' అనబడే పత్రికలో 'అంటరానితనం సమస్య' శీర్షికతో ప్రచురించారు. భగత్ సింగ్ వ్రాసిన ఇతర వ్యాసాలు - 'నేను నాస్తికుడిని ఎందుకు', 'యువ రాజకీయ కార్యకర్తలకు' - మనకు బాగానే సుపరిచితం. కాని చాలా కారణాల వలన 'అంటరానితనం సమస్య'కు మాత్రం పైన సూచించిన వ్యాసాలకు వచ్చిన గుర్తింపు రాలేదు. ఈ వ్యాసంలో మనం భగత్ సింగ్ వ్రాసిన 'అంటరానితనం సమస్య' యొక్క నేపథ్యం, సందర్భం మరియు విషయము చర్చించి సమకాలీన రాజకీయ పరిస్థితులకు అన్వయించుకుని ప్రస్తుతం దేశం అంతటా జరుగుతున్న రైతు ఉద్యమాలను అర్థం చేసుకోవడానికి ప్రయత్నిద్దాం.

ఇంతకీ 'అంటరానితనం సమస్య' లో భగత్ సింగ్ ఏం చెప్పాడు? కాకినాడలో జరిగిన కాంగ్రెస్సు మహాసభలో మహమ్మద్ అలీ జిన్నా ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానానికి వ్యతిరేకంగా ఈ వ్యాసాన్ని భగత్ సింగ్ వ్రాసాడు. మహమ్మద్ అలీ జిన్నా ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానం ప్రకారం దళితులను హిందువులుగా మరియు మహమ్మదీయులుగా విభజించి వారి యొక్క బాగోగులు మిషనరీ సంస్థలు చూసుకోవలసిందిగా సూచించాడు. ఇలా మత పరమైన విభజన వల్ల దళితులకు ఒరిగేది ఏది లేదని 'అంటరానితనం సమస్య' వ్యాసంలో భగత్ సింగ్ అభిప్రాయపడ్డాడు. వ్యాసం యొక్క మొదటి భాగంలో భారత సమాజం (ముఖ్యంగా హిందు సమాజం) దళితులను ఎంత హీనంగా చూస్తుందో వర్ణిస్తాడు. హిందు సమాజం దళితులను ఇంత హీనంగా చూడటం వలనే దళితులు వేరే మతాలకు మారుతున్నారని, ఈ మత మార్పిడి నింద వేరే మతాల మీదనో దళితుల మీదనో వేయడం కన్నా ఈ అంటరానితనం మరియు కుల పిచ్చిని హిందువులు వదలాలని పిలుపుని ఇచ్చాడు.

‘నాజవాన్ భారత్ సభ’ మరియు ‘యూత్ కాంగ్రెస్’ గ్రామాలలో అంటరానితనానికి వ్యతిరేకంగా మానవ సమానత్వాన్ని మరియు సౌదరభావాన్ని ప్రచారాన్ని చేయడం ప్రారంభించాయి. కాని ఈ ప్రచారాన్ని ప్రభుత్వ ఏజెంట్లు తిప్పికొట్టడానికి ప్రయత్నించారు. భూమి ఉన్న జాట్ రైతుల అభిద్రతా భావాలను వాడుకుని వారిని భయపెట్టారు. దళితులను సమానులుగా చూస్తే వారు రేపటి నుండి జాట్ల భూములలో పని చేయడానికి రారని హెచ్చరించారు. దీని వల్ల జాట్ రైతులు ‘నాజవాన్ భారత్ సభ’ మరియు ‘యూత్ కాంగ్రెస్’ ప్రయత్నాలను ఎదుర్కొన్నారు. భగత్ సింగ్ అగ్ర కులాల యొక్క నైతిక విలువలకి కూడ విజ్ఞప్తులు చేశాడు. మన దేశంలో మనం కొంతమందిని తక్కువ చేసి వివక్ష చూపిస్తుండగా తెల్లవారు మనపైన చూపిస్తున్న వివక్ష గురించి మనకు మాట్లాడే నైతిక హక్కు లేదని భగత్ సింగ్ ఈ వ్యాసంలో వ్రాస్తాడు. తోటి మానవుల ప్రాథమిక హక్కులను మనమే తిరస్కరించినప్పుడు మరింత ఎక్కువ రాజకీయ హక్కులను ఎలా అడగ వచ్చునని మనల్ని ప్రశ్నిస్తాడు. కాని అగ్ర కులాలు తమంతట తామే మారిపోయి అంటరానితనాన్ని కుల పిచ్చిని నిర్మూలించవని, అందువలన దళితులు ఏకం అయ్యి సంస్థాపరమైన నిర్మాణం నిర్మించుకుని పోరాడాలని పిలుపుని ఇచ్చాడు.

దళితుల సమస్య కేవలం అంటరానితనం, కుల వివక్ష మాత్రమే కాదని వారి దగ్గర డబ్బులు ఉన్నా ‘భూమి పరాయీకరణ చట్టం’ ప్రకారం భూమిని కొనుగోలు చేయలేరని భగత్ సింగ్ వ్రాసాడు. కులం మరియు భూమి మధ్య ఉన్న సంబంధాన్ని సూత్రీకరించి కులం ఎలాంటి భౌతిక పరిస్థితులలో వునాది దాల్చుకుందో చెప్పిన వ్యక్తులలో మొదటి వ్యక్తి భగత్ సింగ్. కులం అనేది కేవలం ఉపరితలం సమస్య కాదని, దానికి భౌతిక వునాది ఉందని అభిప్రాయపడ్డాడు. కుల వ్యవస్థ యొక్క లక్ష్యం కేవలం దళితులను అంటరానివారిగా మాత్రమే చూడటం కాదని, వారిని అపవిత్రమైనవారిగా భావించి వారి నుంచి భూమిని దూరం చేసి వారిని కార్మికులుగా మార్చడం కూడ కుల వ్యవస్థ లక్ష్యం అని భగత్ సింగ్ వ్రాసాడు. అందువలన దళితులను అసలైన కార్మికవర్గంగా గుర్తించి వారిని అణచివేతకు మరియు పేదరికానికి గురిచేస్తున్న పెట్టుబడిదారీ బ్యూరోక్రాటిక్ వ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా పోరాడాలని పిలుపుని ఇచ్చాడు. ‘కార్మికులారా, ఏకం కండి - మీ గొలుసులు తప్ప మీరు కోల్పోయేది ఏమీ లేదు. ఈ అణచివేత వ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా లేచి తిరుగుబాటు చేయండి. క్రమబద్ధత మరియు సంస్కరణవాదం వలన మీకు ప్రయోజనం

ఉండదు. సామాజిక ఆందోళన నుండి విప్లవాన్ని ప్రారంభించి రాజకీయ మరియు ఆర్థిక విప్లవం కోసం మీ నడుముని కట్టుకోండి. మీరు మాత్రమే మన దేశ స్తంభాలు మరియు దాని ప్రధాన బలం. నిద్రపోతున్న సింహాల్లారా! తిరుగుబాటు పతాకాన్ని ఎగురవేయండి' అంటూ భగత్ సింగ్ తన వ్యాసాన్ని ముగిస్తాడు.

కట్ చేస్తే, డిసెంబర్ 2020. రాజధాని ఢిల్లీలో లక్షలాది మంది రైతులు ముఖ్యంగా జాట్ రైతులు మరియు ఇతర అగ్ర కులాలు ప్రభుత్వం తీసుకొనివచ్చిన మూడు వ్యవసాయ బిల్లులకు వ్యతిరేకంగా పోరాడుతున్న విషయం మనకు తెలిసిందే. ఈ నిరసనలలో అగ్రభాగాన ఉండి నడిపిస్తున్నది ధనిక రైతుల వర్గం. ప్రభుత్వం తీసుకొని వస్తున్న ఈ బిల్లులు మొత్తం వ్యవసాయాన్ని కార్పొరేట్ కంపెనీల చేతుల్లో పెడుతుంది. దీని వలన కేవలం రైతులు వారి భూమిని కోల్పోవడమే కాకుండా 140 కోట్ల మంది భారతీయులు ఆహార భద్రతని కోల్పోతారు. అందువలన ఈ మూడు వ్యవసాయ బిల్లులను మనం తప్పకుండా వ్యతిరేకించవల్సిందే. కాని ఈ బిల్లులను వెనక్కి తీసుకోవడం వలన, కనీస మద్దతు ధరకు చట్టబద్ధత కల్పించడం వలన కాని వ్యవసాయ రంగంలో అధిక సంఖ్యలో ఉన్న వ్యవసాయ కార్మికులకు ఒరిగేది ఏమి ఉండదు. వ్యవసాయ కార్మికులలో అధికమంది భూమిలేని దళితులు. అనాది కాలంగా వ్యవసాయ కార్మికులు వారి వేతనాలు పెంచమని, పని గంటలు మరియు శ్రమ చెసే పరిస్థితులను నియంత్రిస్తూ చట్టం చేయమని, MGNREGA కింద పనులను పెంచమని, మిగులు భూమిని పంచమని పోరాడుతున్నా ప్రభుత్వం కాని రైతులు కాని పట్టించుకోలేదు. వారి కింద పనిచేస్తున్న వ్యవసాయ కార్మికుల బాధలే ఈ రైతులు పట్టించుకోకపోతే పెద్ద రైతులు ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేసే నైతిక హక్కు ఉందా? భగత్ సింగ్ అయితే లేదంటాడు.

కనీస మద్దతు ధరకు చట్టబద్ధత కల్పించమని అడుగుతూనే, మూడు వ్యవసాయ బిల్లులను ఉపసంహరించమని డిమాండ్ చేస్తూనే పైన పేరుకొన్న వ్యవసాయ కార్మికుల డిమాండ్లను కూడ ప్రస్తుత రైతు ఉద్యమం పరిగణనలోకి తీసుకొని ఉద్యమాన్ని కొత్త వర్గాలకు ఆకర్షణీయంగా చేయాలి. అప్పుడు ఉద్యమం మరింత ఉద్యతంగా తయారయ్యి రాజ్యాన్ని ఎదుర్కొనే అవకాశం ఉంది. అలాగ కాకుండా ఈ ఉద్యమం కేవలం రైతుల ఉద్యమంగానే మిగిలిపోతే రాజ్యానికి కూడా అణగదొక్కడం సులభం.

***

నిత్యనూతన స్ఫూర్తి

కామ్రేడ్ భగత్ సింగ్

- బోయినపల్లి రాము, పిడియన్యు రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యదర్శి, తెలంగాణా

“సామ్రాజ్యవాదమే మాకు బద్ధ శత్రువు. సమ సమాజమే మా ధ్యేయం. సాయుధ పోరాటం ద్వారానే భారతదేశ విముక్తి సాధ్యం. సోషలిజమే మా అంతిమ లక్ష్యం” అంటూ ప్రపంచానికి ధైర్యంగా తమ ప్రణాళికను పోరాట మార్గాన్ని ప్రకటించాడు కా॥ భగత్ సింగ్. కర్తార్ సింగ్ శరభా అనే విప్లవకారుడి మరణం భగత్ సింగ్ లో దేశ స్వాతంత్ర్యం కోసం ప్రాణాలకు తెగించి పోరాడాలనే కసిని పెంచింది. ఆయన త్యాగం ఆలోచనా విధానం, పోరాట పటిమ, మానవత్వం, మనుషుల మధ్య సమానత్వం ఆయనను ఎల్లలులేని మనిషిగా మార్చి నేటికీ నిలబెడుతున్నాయి. నేటి పాలక వర్గాల దురాగతాలకు వ్యతిరేకంగా ఎవరైనా గొంతు విప్పుతున్నారంటే అది కచ్చితంగా భగత్ సింగ్ స్ఫూర్తి అనడంలో ఎలాంటి అనుమానం లేదు.

బిజెపి అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత చాతుర్వర్ణ ధర్మం అమలు చేయడానికి శతవిధాలుగా ప్రయత్నిస్తున్నది. అన్ని మతాలు సామరస్య జీవనానికి అలవాటు పడుతున్న సమయంలో ఎన్నార్సీ, సిఎఎ లాటి చట్టాలు తెచ్చి మనుషులను మతాల పేరుతోటి వేరుచేస్తున్న ఆలోచనలకు వ్యతిరేకంగా పోరాడుతున్నారంటే అది కచ్చితంగా భగత్ సింగ్ పోరాట స్ఫూర్తి, వ్యవసాయాన్ని కార్పోరేట్ లకు అప్పజెబుతూ బిజెపి తెచ్చిన మూడు నల్ల చట్టాలకు వ్యతిరేకంగా ఈ దేశ రైతాంగం పోరాడు తున్నారంటే అది భగత్ సింగ్ పోరాట స్ఫూర్తి. భగత్ సింగ్ జైలులో వున్నప్పుడు తను కొన్ని పుస్తకాలు సగం చదివి పేజీని మతడపెట్టాడు మేము ఇప్పుడు ఆ పుస్తకంలోని మడత పెట్టిని పేజీని తెరిచి అక్కడ నుండి చదువుతున్నాం అని ప్రకటించారు. అంటే భగత్ సింగ్ పోరాట స్ఫూర్తిని కొనసాగిస్తూ ఆయన బాటలో నడుస్తున్నాం అని ప్రకటించారు. భగత్ సింగ్ జీవితం కేవలం 23 సం॥రాలకే (1907 సెప్టెంబర్

27, 1931 మార్చి 23) అందులో 10 సం॥రాలే రాజకీయ జీవితం, ఈ కాలంలో ప్రపంచాన్నే అధ్యయనం చేసి అన్ని సమస్యల పరిష్కారానికి ప్రజా పోరాటాలే, అంతిమంగా శ్రామికవర్గం అధికారంలోకి రావడమే పరిష్కారం అంటూ అనేక విశ్లేషణలు చేశాడు.

నేను నాస్తికుడిని ఎందుకయ్యాను అనే వ్యాసంలో దేవుడు, మతం, కులం, మూఢ నమ్మకాలకు వ్యతిరేకంగా తన స్పష్టమైన వైఖరిని తెలియచేశాడు. మన దేశ ప్రగతికి అంధ విశ్వాసాలు, మత మౌఢ్యం ఓ పెద్ద అడ్డంకిగా తయారయ్యాయి. అవి మన మార్గానికి అడ్డు పడుతున్న రాతి బండలు. వాటిని ఎలాగైనా తొలగించుకోవాలి అన్నారు. పైగా “మత కలహాలు - వాటి నివారణోపాయాలు” అనే వ్యాసంలో ఒక నిర్దిష్టమైన పరిష్కార మార్గం సూచించారు. దేశ ప్రజలు పరస్పరం కలహించుకోకుండా నివారించాలంటే వారిలో వర్గచైతన్యం ఎంతో అవసరం మీ అసలు శత్రువు పెట్టుబడిదారుడు. అందువలన వాడి ఎత్తుగడల నుండి మిమ్మల్ని మీరు కాపాడుకోవాలి. వాడు ఆడమన్నట్లు మీరు ఆడరాదు. నిరుపేద శ్రామికులకు మనం ఈ విషయం చెప్పాలి. ప్రపంచంలో పేద ప్రజల హక్కులన్నీ ఒక్కటే. మతం, రంగు, కులం, జాతీయత, దేశం అనే తేడాలను చెరిపివేసి “ప్రపంచంలోని పేద ప్రజలు ఏకమై ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని హస్తగతం చేసుకోవాలి. అందులోనే వారికి మేలుంది”. అంటూ అంతర్జాతీయంగా పేద ప్రజల మధ్య సోదర సౌభ్రాతృత్వాన్ని చాటి చెప్పారు. గాంధీ నెహ్రూలకంటే ముందే భారతదేశానికి “స్వరాజ్యం” కావాలనీ కలలు కన్నాడు భగత్ సింగ్. స్వాతంత్ర్యం అంటే కేవలం అధికారుల మార్పిడే కాదు, మనిషిని మరో మనిషి జాతిని మరో జాతి దోచుకోవడానికి అసాధ్యమయిన ఆర్థిక సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యవస్థ ఉనికిలోకి రావాలని అన్నారు. కానీ నేటికీ ఆయన ఆశయం పూర్తి కాలేదు. 1947 ఆగష్టు 15 నాడు జరిగిన “అర్ధరాత్రి స్వాతంత్ర్యం”తో అమరుల ఆశయాలు నెరవేరలేదు.

1928లో “నవజవాన్ భారత్ సభ ప్రణాళిక” అనే వ్యాసంలో భగత్ సింగ్ భారత దేశంలో విప్లవం పట్ల తన అవగాహన చాలా వివరంగా వివరించారు. “విప్లవం అంటే ప్రజల ద్వారా, ప్రజల కోసం ఇంకో విధంగా చెప్పాలంటే 98 శాతం ప్రజల కోసం స్వరాజ్యం. ఈ స్వరాజ్యం ప్రజలు సాధించుకుంటారు. అయితే

ఇది చాలా కష్టతరమైన పని. మన నాయకులు ఎన్నో సూచనలు అయితే ఇచ్చారు కానీ ప్రజలను చైతన్యవంతులను చేసేందుకు ఏదైనా ఒక పథకాన్ని రూపొందించి, దానిని అమలు పరిచేందుకు ఏ ఒక్కరూ సాహసించలేదు. పెద్ద పథకం గాకుండా సూక్ష్మంగా మేము చెబుతున్నాం మన ఆశయ సిద్ధికోసం రష్యన్ యువకుల వలే మేధావులైన మన దేశ యువకులు కూడా గ్రామాల్లోకి వెళ్లిపోవాలి. వాస్తవంగా భారతీయ విప్లవం అంటే ఏమిటో వారికి అర్థం చేయించాలి. రానున్న విప్లవం అంటే కేవలం అధికార మార్పిడే కాదు. సరికొత్త వ్యవస్థ వునికిలోకి రావడం అని చెప్పాలి. అది ఒక కొత్త రాజ్యపాలన అని వారికి వివరించాలి. అది ఒక దినంలో, ఒక యేడాదిలోనో ముగిసే పని కాదు కొన్ని దశాబ్దాల పాటు మహత్తర బలిదానాలతో మాత్రమే పూర్తి చేయగలుగుతారు.

విప్లవ యువకులే ఆ పని చేయగలుగుతారు. “విప్లవకారుడంటే ఒక బాంబు. ఒక పిస్తోల్ చేతపుచ్చుకున్నవాడని మా అభిప్రాయం కాదు” అన్నారు. అయితే ఇక్కడ భగత్ సింగ్ దృష్టిలో బాంబులు, పిస్తోళ్ళు అనేవి నిరుపయోగం అని అర్థం కాదు. విప్లవ పార్టీకి సైనికవిభాగం తప్పక ఉండాలి. కానీ ఆ బాంబులు, పిస్తోళ్ళు పార్టీ రాజకీయ నిర్వాహణకు అండగా ఉండాలి. కానీ అవే ఇష్టారాజ్యంగా వ్యవహరించరాదు అని ఆయన అభిప్రాయం. ప్రధానంగా భారత విప్లవం విజయవంతం కావాలంటే రైతాంగంపై, కార్మిక వర్గంపై ఆధారపడాలన్నారు. ఆ వెలుగులోనే 1928లో కామ్రేడ్ భగత్ సింగ్ - చంద్రశేఖర్ అజాద్లు కలిసి దేశంలో కొన్ని విప్లవ గ్రూపులను కలిపి “హిందుస్థాన్ సోషలిస్టు ఆర్మీ” అనే సంస్థను స్థాపించారు.

నలుపు - తెలుపు, పాలకుడు - పాలితుడు, ధనికుడు - నిర్ధనుడు, స్పృశ్యుడు - అస్పృశ్యుడు, మొదలైన పదాలు ఎప్పటిదాకా వాడబడుతుంటాయో అప్పటిదాకా మానవునిలో ప్రేమ సమానత్వం విలసిల్లవు అని ప్రకటించాడు. స్వేచ్ఛగా ఉన్న జాతులు మాత్రమే ప్రేమ, సమానత్వాన్ని ఇవ్వగలవు అని ప్రకటించాడు.

ఓ భారతీయ యువకుడా! ఆదమరిచి ఏమిటా మొద్దు నిద్ర లే! కళ్ళు తెరిచి చూడు ఎదురుగా తూర్పు దిక్కు ఎలా సింధూరం పులుముకుందో! ఇలా ఎక్కువసేపు

నిద్రపోకు - నిద్రపోదలచుకున్నావా, శాశ్వత నిద్రలోకి వెళ్లిపో. అంతేగాని కాలపురుషుడి ఒడిలో నిద్రపోతావేం? మాయ, మోహం, మమకారం అన్నీ విడిచి గర్జించు అంటూ ఇలా యువతను మేల్కొల్పిపాడు.

విద్యార్థులు-రాజకీయాలు అనే తన పత్రిక సంపాదకీయంలో 'విద్యార్థులు-రాజకీయాలు' అనే అంశంపై స్పష్టంగా తన అభిప్రాయాన్ని రాశాడు. నేడు పంజాబ్ లోని విద్యాసంస్థలు విద్యార్థులు రాజకీయాలు చేయరాదని ఆంక్షలు విధిస్తున్నది. ఇది ముమ్మాటికి తప్పు. స్వేచ్ఛకోసం, స్వాతంత్ర్యం కోసం పోరాడవలసింది విద్యార్థులే. పోరాటంలో ముందు నడిచేది కూడా విద్యార్థులే అన్నాడు. ఇంగ్లాండులో విద్యార్థులందరూ కాలేజి మానేసి జర్మనీకి వ్యతిరేకంగా పోరాడారు. ఈనాడు అహ్మదాబాదు నేషనల్ కాలేజి కుర్రాళ్ళు సత్యాగ్రహం ద్వారా బార్డోలీ ఉద్యమకారులకు సాయపడుతున్నారు. ఇలా ప్రతి పోరాటంలో విద్యార్థులు సహాయపడుతున్నారు. కొన్నిచోట్ల ముందుండి పోరాటం నడిపిస్తున్నారు. అసలు విద్యార్థులు రాజకీయాల్లోకి రావద్దని అనడం అంటే స్వేచ్ఛ స్వాతంత్ర్యాన్ని అడ్డుకోవడమే అంటూ ప్రకటించాడు!

ఇలా అనేక విషయాలపై స్పందిస్తూ భారతదేశ విప్లవానికి వేగుచుక్క అయిన కామ్రేడ్ భగత్ సింగ్ నిత్యస్ఫూర్తిగా మిగులుతాడు. కర్షకులు, కార్మికులు, విద్యార్థులు, మేధావులు సమస్యలపై ఎవరు పోరాటం చేసినా ముందుగా గుర్తొచ్చేది భగత్ సింగ్. కేవలం పోరాట దిక్సూచిగా కాకుండా ఆయన ఆశయాలను కూడా సాధించాల్సిన అవసరం ఉన్నది.

***

అభ్యుదయ భావాలు కల:

భగత్ సింగ్

- బొట్టా లక్ష్మణరావు, స్టూడెంట్ ఫెడరేషన్, విజయనగరం

ఎంతటి బలహీనులైనా ఆ పేరు వింటే విప్లవబాట పరుగులు తీస్తారు. కట్టుబానిసలైనా ఆయన గాలి సోకితే ఉద్యమిస్తారు. ఆయన పేదల పాలిట దేవుడు. యువకుల పాలిట వీరుడు. పెట్టుబడిదారుల గుండెల్లో గుబులు రేపిన ధీరుడు. పెత్తందార్లను పారదోలిన శ్రామికవీరుడు.

అతడే భారతమాత కన్న అగ్నిజ్వాల భగత్ సింగ్.

భగత్ సింగ్ 28 సెప్టెంబర్, 1907 లో అప్పటి పంజాబ్ రాష్ట్రంలోని బంగా గ్రామంలో కిషన్ సింగ్, విద్యావతి దంపతులకు జన్మించారు. వీరి కుటుంబ సభ్యులందరూ భారత స్వాతంత్ర్య ఉద్యమంలో పాల్గొన్నవారే. భగత్ సింగ్ మూడు సంవత్సరాల వయసులోనే విప్లవభావాలు పుణికిపుచ్చుకున్న వ్యక్తి. మూడేళ్ళ వయసులోనే స్వాతంత్ర్యాన్ని కోరిన వ్యక్తి. వీరిలో ఈ విప్లవ బీజాలు నాటుకోవడానికి వీరి నాన్న చిన్నాన్నల ప్రభావం ఎంతో ఉంది. కానీ ఆ విప్లవ బీజాలకు నీళ్లుపోసి మహావృక్షం చేసినవి మాత్రం ఆయన చిన్నతనంలో చదివిన రష్యన్ విప్లవ కథలు, బానిసల బాధలు. భగత్ సింగ్ చిన్నప్పటి నుండి చురుకైన అబ్బాయి. అభ్యుదయ భావాలు కలిగిన వ్యక్తి.

ఈయన భారతదేశంలో మార్క్సిస్ట్. ఈయన విద్యాభ్యాసం పూర్తికాగానే పెళ్లి అనే విషయం పక్కనపెట్టి భారత యువజన సంఘంలో చేరాడు. సభలో ఆయన మాట్లాడే మాటలు, ఆయన కళ్ళల్లో విప్లవ జ్వాలలు చూసి చాలామంది యువకులు ఆకర్షితులయ్యారు. అంతేకాకుండా ఈయన 1928లో కీర్తి కిసాన్ పార్టీ కార్యదర్శిగా వ్యవహరించారు. ఈ సంఘంలో ఉండి ఆయన అనేకానేక కార్యక్రమాలు చేశారు. భారతదేశంలో సైమన్ కమిషన్ కు వ్యతిరేకంగా చేసిన ఉద్యమాల్లో పోలీసులు లాలా

లజపతిరాయ్‌ను లాఠీలతో కొట్టి చంపేశారు. ఈ విషయంలో కోపోద్రిక్తులైన భగత్‌సింగ్, రాజ్‌గురు, సుభేష్‌ చేతులు కలిపారు. ఈ ఘటనకు కారణమైన పోలీస్ అధికారిని చంపడానికి బదులు పొరపాటు గుర్తింపు కారణంగా డి.ఎస్.పి.జెపి శాండర్స్‌ను సింగ్ కాల్చి చంపాడు. ఈ ఘటనలో పోలీసులకు చిక్కకుండా లాహోర్ పారిపోయాడు సింగ్. పోలీసులు గుర్తు పట్టకుండా ఉండేందుకు సిక్కు మతాచారాలకు వ్యతిరేకంగా గడ్డం గీయించుకుని, వెంట్రుకలు కత్తిరించుకున్న గొప్ప దేశభక్తుడు భగత్‌సింగ్.

భారత విప్లవకారులను అణిచివేయడానికి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం తీసుకొస్తున్న చట్టాలను అమలు చేయకుండా ఉండడానికి 8 ఏప్రిల్ 1989 అసెంబ్లీపై బాంబు వేశారు సింగ్. దీనితో ఈయనను ఈయన అనుచరులను అరెస్టు చేసి విచారించి ఉరిశిక్షలు నిర్ణయించారు. ఈ అగ్గిపిడుగు స్వాతంత్ర్యోద్యమ జ్వాలలోనే పుట్టాడు, స్వాతంత్ర్యోద్యమ జ్వాలలోనే పెరిగాడు. స్వాతంత్ర్యోద్యమ జ్వాలలోనే ముగిశాడు.

ఈ భగత్‌సింగ్ చనిపోతేనే 100 మంది భగత్‌సింగ్‌లు పుడతారని భగత్‌సింగ్ విశ్వసించారు. ఈయనను 23 మార్చి 1931న రాత్రి ఏడు గంటల కాలంలో ఉరి తీశారు. వీరితోపాటు వీరి అనుచరులను కూడా ఉరి తీశారు. ఆఖరి శ్వాసలో ఈయన నోటి నుండి వచ్చిన ఇంక్విలాబ్ జిందాబాద్ అనే పదం ఎంతోమంది భగత్‌సింగ్‌లను పుట్టించి భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం తెచ్చింది.

***

శాశ్వత యువకుడు భగత్ సింగ్!

- అయిక కవిత, ముందడుగు సంస్థ, కోల్ కతా

ఎక్కువ వయసులో వుండే భగత్ సింగ్ ఫోటోను మనం చూసే అవకాశం లేదు. ఎందుకంటే అతడు దేశం కోసం ఉరికంబం ఎక్కిందే 23 యేళ్ల చిన్న వయసులో! చిత్రపటం విషయంలోనే అతడు యువకుడు కాదు. ఆలోచనల కారణంగా కూడా యువకుడే! అతడిది మామూలు స్వాతంత్ర్యం కోరే జాతీయవాదం కాదు, హెచ్చుతగ్గులన్నవే లేని సోషలిస్టు రాజ్య స్థాపనే అతడి అంతిమ లక్ష్యం. అంత చిన్న జీవితకాలంలోనే అతడి ఆలోచనల్లో అంత త్వరితంగా మార్పులు వచ్చాయి. తాతయ్య ప్రభావంలో ఒకప్పుడు గట్టి భక్తుడు. గాయత్రీ మంత్రం జపించేవాడు. కానీ చదివిన పుస్తకాల ప్రభావంతో గట్టి నాస్తికుడయ్యాడు. 'నేనెందుకు నాస్తికుడినయ్యాను' అన్న అతడి వ్యాసం కేవలం దేవుడిపై విమర్శే కాదు. అందులో సామాజిక అసమానతలను ప్రశ్నించే ఎన్నో అంశాలున్నాయి. దైవభావం ద్వారా పేదల్ని ఎలా అణగదొక్కి వుంచాలో అందులో అతడు స్పష్టంగా చెబుతాడు. సాండర్స్ హత్య కేసులో అరెస్టై జైలులో వున్నప్పుడు, అతడికి ఉరిశిక్ష భాయమనీ, దేవుణ్ణి ప్రార్థించుకోమనీ నచ్చజెప్పారు. కానీ అదే తనకు నిజమైన పరీక్షా సమయమనీ, ఏ మాత్రం దేవుణ్ణి తలచుకోకుండా తన నాస్తికత్వాన్ని నెగ్గించుకున్నాడు. కాలేజీ తరువాత విప్లవ పార్టీలో చేరినప్పుడు కమ్యూనిస్టు సాహిత్యం చదివే అవకాశం దొరికింది. మార్క్స్, లెనిన్, ట్రాట్స్కీ మొదలైనవారి రచనలు అతణ్ణి ప్రభావితం చేశాయి. బకునిన్ 'దేవుడూ - రాజ్యమూ', నిరలంబస్వామి 'కామన్ సెన్స్' పుస్తకాలు అతణ్ణి బాగా ఆకట్టుకున్నాయి. ఉరికి ముందు కూడా దేవుణ్ణి నమ్మని వ్యక్తిని సిక్కు మతాన్ని సూచించే తలపాగాతో చూపడం ఆ తర్వాతికాలంలో జరిగిన మోసం అని కొందరు చెబుతారు. మనుషుల్ని హిందూ ముస్లింలుగా చూపే కాషాయ పార్టీ భగత్ సింగ్ ను తమవాడిగా చూపడం మరీ అన్యాయం. ఒకప్పుడు బ్రిటీషువారు అతణ్ణి టెర్రరిస్టున్నారు. కానీ తాను ప్రజావిప్లవకారుడినని నిరూపించుకున్నాడు. భగత్ సింగ్ తమవాడని చెప్పే పాలకులు నేడు ప్రశ్నించే యువకులను, కామెడీ చేసే స్టాండ్ ఆఫ్ కమెడియన్లను కూడా దేశద్రోహులుగా 'ఉపా' చట్టం క్రింద అరెస్టులు చేస్తున్నారు. అన్ని రంగాలనూ ప్రైవేటు యజమానులకు కట్టబెడుతూ, యువకులను నిరుద్యోగుల్ని చేస్తున్న ఈ దుష్ట సమయంలో భగత్ సింగ్ ప్రేరణ మనకు చాలా అవసరం. మత రాజకీయాలను ప్రజా ఉద్యమాలతో ఓడించాలంటే భగత్ సింగ్ స్ఫూర్తితో యువకులంతా ముందుకు రావలసిందే!

***